Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 4 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York, N. Y., Lapkričio-November 21, 1947 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XXXVI

PREZ. TRUMANAS REIKALAUJA UŽKIRSTI KELIĄ INFLACIJAI

Kongresas Sutinka Teikti Europai Laikiną Pagalbą

Washington. — Susirinkusiam lapkričio 17 d. į nepaprastą posėdį Jungtinių Valstybių kongresui prezidentas Trumanas pateikė reikalavimus autorizuoti prezidentą ir vyriausybę įvesti tam tikrus suvaržymus, kad užkirsti kelią inflacijai, kuri smarkiai plečiasi kasdien prekių kainoms kylant. Inflacijai sulaikyti prezidento planas susideda iš 10 punktų, reikalaujant kongresą pravesti naujus ir pratęsti senus įstatymus, kurie baigiasi sekančių metų pradžioje, kad prezidentas ir vyriausybė galėtų kontroliuoti prekių gamybą, jų eksportą, ypatingai maisto reikmenų racionavimą, palaikyti nuomų kontrolę, sulaikyti bankų kreditą prekių pirkėjams ir visa eilė kitų įvairių pasiulymų suvaržyti laisvą gamybą ir prekybą. Opiausias ir svarbiausias prezidento Trumano reikalavimas, tai nustatyti maksimumo kainas gaminiams, kurių yra permaža ir kurie pagrindiniai paliečia pragyvenimo reikmenų kainas ar jų gamybą. Taipgi nustatyti darbininkų algoms maksimumą, kad butų galima palaikyti nustatytą kainoms maksimumą.

Republikonų kontroliuojamo kongreso vadovybės kritiškai atsineša į tokį prezidento Trumano inflacijai sulaikyti planą. Demokratai yra pasidalinę šiuo klausimu. Ypatingai republikonų vadas, senatorius Taftas iš Ohio valstijos, tokį prezidento Trumano planą vadina įvedimu totalitarizmo Amerikoje, nes esą Amerika pataptų policijos valdoma valstybė, o ne demokratija kaip iki šiol buvo. Spėjama, kad prezidento Trumano pasiulytas inflacijai sulaikyti planas sutiks nenugalimą kongreso pasipriešinimą ir tik maža dalis jo reikalavimų sušvelnintoj formoj bus priimta.

PAGALBA EUROPAI

Savo pranešime kongresui prezidentas Trumanas nurodo, kad reikalinga Europai skubi laikina pagalba, kuri tęstusi iki balandžio 1 d., 1948 metų. Tokiai pagalbai reikalinga autorizuoti bent 597 milijonai dolerių. Išrodo, kad kongresas be didelių ginčų autorizuos vyriausybę tokią pagalbą Europai suteikti.

Bet kas liečiasi užgyrimo taip vadinamo Valstybės Sekretorius Marshall plano pastoviam Europos gelbėjimui, kuris tęstusi per penkis metus ir Amerikai kainuotų tarpe 15 ir 28 bilijonų dolerių, tai labai abejotina, kad kongresas tokį planą užgirtų. Aplamai numatoma, kad šis nepaprastas kongreso posėdis bus gana audringas ir karingas.

Pasitarimai Imigracijos Reikalais

Nė vienas lietuvis veikėjas neabejoja, kad imigracijos klausimas pasidarė vienas iš svarbiausių. Todel lapkričio mėn. 6 d. SLA patalpose įvyko nepaprastos reikšmės susirinkimas, kuriame buvo paliesti tik imigracijos reikalai.

Šiame susirinkime dalyvavo beveik visi asmenys, kurie vadovauja lietuvių gyvenimui ir judėjimui ir nuo visų organizacijų ar grupių. Kai kurie sako, kad toks visų grupių susirinkimas išviso pirmas Amerikos lietuvių gyvenime.

Jame dalyvavo: Neprik. Lietuvos atstovas P. Žadeikis, gen. konsulas J. Budrys, konsulas P. Daužvardis, adv. W. F. Laukaitis, kun. dr. Končius, kun. J. Balkunas, kun. J. Bakšys, dr. Padalskis, dr. Vinikas, dr. P. Grigaitis, L. Šimutis, M. Vaidyla, M. Tolišius, S. Michelsonas, adv. K. Jurgėla, adv. Bagočius, Kvietkus, Dagys, Bachunas, Žiuris, Laučka, A. Trečiokas, dr. Tamošaitis, Karpius, Valaitis, Žilinskas, P. Lapienė, Boley, N. Gugienė, P. Puzinas, B. Budginas, Gegužis, Namaksy, Matas, Klinga, Vaišvila, M. L. Vasil, Michelsonienė, Matienė, Količienė, ir kiti.

Susirinkimą atidarė dr. M. J. Vinikas ir pirmininkauti pakvietė Gegužį, o sekretoriauti Valaitį. Emigracijos klausimą referavo kun. J. Balkunas. Nežinia, ar perdėtai ar teisingai jis pasakė: "Emigracijos klausimas ir darbas pasidaro daug svarbesnis, negu Tarybos ar Balfo darbas, o gal didesnis negu juos abu kruvon sudėjus".

Visi dalyviai pasisakė, kad reikalinga koordinuoti imigracijos klausimą ir veikti vieningai. Susirinkimas išrenka komisiją iš adv. W. F. Laukaičio, kun. Balkuno, dr. M. J. Viniko, J. Buivydo, Valaičio, Jurgelos, Dagio, Boley, Kvietkaus ir Lapienės, kad paruoštų projektus ir sušauktų formalų iš pilnai įgaliotų visų organizacijų atstovų susirinkimą Imigracijos biurui įsteigti ir šiam reikalui tvarkyti.

Šiame susirinkime buvo pastebėtas nuoširdus visų lietuvių supratimas šio taip svarbaus musų tautai klausimo. Tuomi mes tik galime džiaugtis, nes beveik prieš metus be paliovos rašėme apie šį klausimą ir dabar pasirodo, kad musų balsas visgi nebuvo balsu šaukiančiu tyruose. Jautrios lietuvių širdys užgirdo šį balsą ir jam kartą vieningai pritarė.

Sekmingas Draugingumo Traukinys

Pradžioje šios savaitės pasiekė New Yorką taip vadinamas Draugingumo Traukinys, kuris renka maistu kalėdines dovanas Francijos ir Italijos badaujantiems gyventojams. Kai jau visiems yra žinoma, šis Draugingumo Traukinys, rodos, lapkričio 8 d., 1947 m., išėjo iš Los Angeles su 12 vagonų maisto. Nors maistas imamas tik apribotos kokybės, nesugendantis ir kurį galima lengvai ir laidomis pervežti į Franciją ir Italiją, tačiau iki traukinys perėjo skersai Amerikos kontinentą, New Yorką pasiekė virš 200 vagonų prikrautų maisto ir dalinai medikamentų.

New Jersey valstija dar pridės apie 15 vagonų, New Yorko valstija gal kiek daugiau ir nemaža dovanų ateis iš Naujosios Anglijos, per kurią šis Draugingumo Traukinys nevažiavo. New Yorko miesto dovanos sudarys apie 27 vagonus. Tokiu budu susidarys arti 300 vagonų parinkto maisto Francijos ir Italijos žmonėms. Tikimasi , kad šios Amerikos visuomenės dovanos pasieks Franciją gruodžio 24 d., o Italiją apie Naujus Metus.

Vokiečius Belaisvius Pakeis Lenkais

Leeds. — Anglijos Žemdirbystės Ministras Williams paskelbė, kad dirbusieji ukiuose karo belaisviai vokiečiai bus paleisti, o į jų vietą bus paimta 100,000 lenkų, kitokių savanorių, ar, jei bus reikalo, net mokyklų vaikai bus imami darbams.

Nėra Kontrolės Cukrui

New York. — Federacinė kontrolė cukrui pasibaigė, nes, anot valdžios, šioje šalyje cukraus trukumo jau nėra. Kainos taip pat nepakilo. Tas skamba labai gražiai, tik šeimyninkės klausia, kodel New Yorko kai kuriose krautuvėse visiškai nėra cukraus?

Chicaga Didins Nuomas

Chicago. — Chicagos miesto taryba nuomoms kontroliuoti žada leist padidinti nuomas iki 15% už tuos butus, kurių nuomininkai nėra pasirašę laisvos sutarties su savininkais. Patvarkymas lies 500,000 butų Chicagos mieste ir apylinkėse.

Peikia Amerikos Svyravimą

Nanking, Chinija. — Amerikos kongreso Komisijos Užsienių Reikalams narys, kongresmanas Judd sako, kad Amerikos vyriausybės svyruojanti politika link Chinijos yra kenksminga ne tik tom dviem šalims, bet kenksminga ir Rusijai su Japonija ir Korėja.

Susitarė Del Prekybos

Maskva. — Sovietų radio praneša, kad pasirašyta prekybos sutartis tarp Rusijos ir Prancuzijos su Vengrija.

Komunistai Žudo Amerikonus

Washington. — Grįžęs iš Europos kongresmanas Bennet sako, kad Amerikos cenzura slepia nuo visuomenės Jugoslavijos komunistų puolimus, daromus Amerikos kariuomenei Triesto teritorijoje. Nuo to laiko, kai Triesto teritorija buvo atskirta nuo Italijos ir pavesta kontroliuoti Amerikos kariuomenei, jugoslavų komunistai puolė amerikonus 63 atvejais. Pasėkos — daug Amerikos kareivių nukauta ir sužeista.

Europoje tas vadinama "šaltuoju karu". Bet tai yra karas. Ar jis virs ir kada virs į "karštąjį karą", galėtų pasakyt tik Raudonasis Kremlius.

Triestas su apylinkėmis dabar laisva teritorija.

Aiškins Apie Padėtį Rusijoje

Amerikos okupacinėje armijoje, Vokietijoje, su šia savaite prasidės savaitinės pamokos, kuriose bus aiškinama apie dabartinę esamą padėtį Sovietų Rusijoje. Kareiviams bus nurodoma, kaip diktatoriškai komunistai valdo Rusiją ir kaip tenaitiniai gyventojai neturi pilietinės laisvės. Tai bus atrėmimas Rusijos skleidžiamos propagandos apie "Stalino rojų".

Prašo Gelbėti Vaikučius

Philadelphia. — Dr. Charles R. Roy, Vaikučių Saugumo Fundacijos pareigunas šaukia visuomenę gelbėti badaujančius ir nedamaitintus Europos vaikučius, kurių dabar esama net 5,000,000.

Reikalauja Vajaus Namams

Washington. — Prezidentas Trumanas atsišaukė į visų miestų valdybas su pasiulymu pradėti vajų, kuriuo butų išspręstas butų trukumo klausimas. Gyvenamųjų patalpų trukumas, anot prezidento, esąs dabar svarbiausias musų tautai reikalas.

Streikuoja Ukių Bernai

Roma. — Italijos Ukio Darbininkų Unija paskelbė generalinį streiką Apulia apskrityje. Bernai užvaldė ukius Minervino, Spinazzola, Andria ir Canosa valsčiuose.

Reikalauja Lengvatų Tremtiniams

Washington. — Moterų Baisuotojų Sąjunga įteikė naujai susirinkusiam kongresui reikalavimą palengvinti atvykimą į šią šalį Europos tremtiniams.

Naminis Karas Graikijoje

Atenai. — Smarkiame susirėmime tarp kariuomenės ir Graikijos sukilėlių žuvo 35, o sužeista 32 kareiviai. Sukilėliai, netekę 30 nukautų ir 30 sužeistų narių, turėjo pasitraukti.

Bolševikinis Melas

Berlin (LAIC). — Berlyne leidžiamas Raudonosios Armijos laikraštis, Taegliche Rundshau Nr. 172-673 įdėjo "Lietuvos SSR" žemėlapį, kuriam siena su Lenkija nuvesta tolokai į pietus nuo Suvalkų ir Seinų.

Gi tuo tarpu tikrumoje Sovietinės Lenkijos siena su okupuotąja Lietuva dabar eina nuo Trakiškių beveik iki pat Gardino pagal prieškarinę administracijos lniiją. Lenkų pusėje liko Perašlis, Cypliškės, Smalėnai, Punskas, Seinai, Gibai, Kalėtai, Rudauskas, Sapackinė ir kitos lietuviškos vietovės.

Be to, tame bolševikiškame žemėlapyje nežmoniškai iškreipti ir Lietuvos vietovardžiai, pav. Palangos, Schoden (Skuodas), Schegoren (Žagarė), Kelm (Kelmė), Vilkavištis, Marcinkance, Radun, Woronowe, Olkieniki, Jaszuny, Niemenczyn, Swieciany, Daugapils, Kaliningrad. Tačiau taisyklingai rašomi vokiški vietovardžiai: Brausberg, Insterburg.

Ruošiasi Iškelt Višinskiui Bylą

New York. — Amerikos rašytojai, David J. Dallin ir Boris Nikolajevski, neseniai atspaustos knygos "Priverstinas Darbas Sovietų Rusijoje" autoriai paruošė bylą Sovietų atstovui Jungtinių Tautų organizacijoje Višinskiui už apšmeižą, kadangi JT posėdyje Višinskis pasakė: "Tos knygos autoriai yra ar tikriausi kvailiai, ar pilnai patentuoti plunksnos banditai". Knygoje sakoma, kad priverstino darbo stovyklose Rusija laiko nuo septynių iki 12 milijonų žmonių. Autoriai reikalaus milijono dolerių atlyginimo už Višinskio pasakytą apšmeižą.

Komsomolcai Krykštauja

Maskva. — Sovietų laikraščiai paskelbė Jaunųjų Komunistų Sąjungos bolektyvį laišką Juozui Stalinui, kuriame 26,000,000 komunistukų pareiškia savo įsitikinimą, kad jų tėvynė esanti neįveikiama.

Laiške sakoma: "Musų jaunuomenė aiškiai mato, ko verti Anglijos ir Amerikos pasigyrimai apie "demokratiją". Ji mato visą buržuazinės kulturos supuvimą ir menkumą... Mus neišgąsdins atominėmis bombomis. Mes ne bailiai!"

Nuteistas Varšuvos Rakalis

Nuernberg. — JAV teismas karo nusikaltėlių byloms spręsti pasmerkė mirčiai buvusį vokiečių SS administracijos viršininką Oswaldą Pohl, kuris žudė koncentracijos stovyklose belaisvius ir sunaikino Varšuvos getą, bei pasisavindavo nužudytų žydų turtą.

Viesula Pilipinuose

Manila. — Per Filipinų salas perėjo labai smarki viesula — tyfunas, tęsusi 36 valandas. Nuostolių pridaryta arti milijono dolerių. Žuvo 6 žmonės, sužeistų gana daug.

KOMUNISTŲ VADOVAUJAMOS RIAUŠĖS FRANCIJOJ IR ITALIJOJ

Komunistų Atstovai Pabėgo iš Paryžiaus Miesto Tarybos

Tulas laikas atgal, Francijos vadas gen. De Gaulle viešai pareiškė, kad pokariniame Europos atstatyme ir komunizmo sulaikyme, Francija privalo vieningai veikti su Anglija ir Amerika. Kadangi Maskva yra griežtai priešinga Amerikos siulomam planui atstatyti Europą, kurį vykdant Europos valstybės greitai atsigautų ir tuo pačiu sykiu komunistų įtaka Europos valstybėse nusmuktų, tai Kremliaus direguojami komunistai Francijoje ir Italijoje pradėjo kurstyti darbininkus kelti riaušes ir demoralizuoti viską, kas tik galima.

Marseillo prieplaukoje komunistai sukurstė laivakrovius sulaikyti darbų eigą ir sukelti riaušes, kurių nuslopinimui buvo panaudojama policija ir reguliarė kariuomenė. Vėlesni pranešimai sako, kad apie 1,500 riaušininkų sulaikyti ir kariuomenė įsipareigavo laivų krovimo darbus atlikti.

Kilusių riaušių pasekoje, premiero Ramadier valdžia gruvusi ir naujo premieru numatomas Paul Reynaud, karo metu buvusis premieras.

Paryžiaus miesto taryboje buvo 25 komunistai. Pierre De Gaulle, gen. De Gaulle broliui užėmus Paryžiaus miesto majoro pareigas, komunistai iš miesto tarybos pabėgo.

Rusijos žinioje esamoje stovykloje tapo padaryta krata, iš kurios išlaisvinta motina su trimis kudikiais. Rusijos ambasadorius Bogomolov už tai pareiškė "smarkų protestą".

Įvairiose vietose Italijoje irgi vyksta komunistų vadovaujamos riaušės, kuriose atsiranda žmogžudysčių ir bombų sprogimai.

Sovietai Priešinasi Palestinos Padalinimui

New York. — Sovietų delegatas Carapkinas įteikė Jungtinėms Tautoms pareiškimą, kad Rusija atmeta Amerikos siulomą planą padalinti Palestiną į dvi dalis — žydų ir arabų valstybes. Sovietai reikalauja, kad Anglijos mandatas Palestinai pasibaigtų ateinančio sausio 1 d., kad per tris ar keturis mėnesius laiko Anglija išgabentų iš Palestinos visus savo kareivius, kurių esama ten 80,000, ir kad Palestina butų pavesta Jungtinių Tautų Saugumo Komisijos kontrolei.

Ketina Pasunkint Sužadėtinių Atvykimą

Washington. — Imigracijos valdyba ruošia naują įstatymą, kuris pasunkins kareivių sužadėtinėms atvykimą į Ameriką, kai pasibaigs dabartinis įstatymas 471 su šiais metais. Ikšiol įstatymas leido merginoms tose šalyse, kur emigrantų kvota išsibaigusi, įteikti Amerikos konsulams pareiškimus apie norą ištekėti už nurodyto Amerikos piliečio; tas pareiškimas turi but remiamas jaunikio Affidavitu. Tokių busimų nuotakų atvyko apie 16,000. Jų gana daug, po ištekėjimo ir legalizavimosi gavo vedibų perskiras (divorsus), bet jų negalima buvo išdeportuoti. Dabar valdžia mano tokiems įvykiams padaryt galą.

Mikolajczykas Anglijoje

London. — Stanislaw Mikolajczyk, opozicijos vadas Lenkijoje, ARF lėktuvu atvyko į Angliją. Jis sako, kad išbėgęs iš Lenkijos del to, kad jam buvo gręsiamas karo teismas ir sušaudymas.

Nešnypškite Nosių

Washington. — Šalčiams artėjant, artėja ir susirgimai sloga. Kariuomenės Sveikatingumo Korpuso viršininkai siulo dvejopus nuo slogos vaistus ir vieną patarimą.

Naujieji vaistai vadinami Benadryl ir Tyrothricini, o patarimas (kas svarbiausia) — nešnypškite nosių! Daktarai sako, kad stiprus nosies šnypštimas stumia atgal į galvą susidariusius slogos nuodus, kas sudaro dar sunkesnę ligą. Užuot šnypštimosi, patariamas atsikrukštimas.

Ukininkavimo Klausimas

New York. — Dienraštis Daily News rašo: Valstybinė statistika parodo, kad 1946 m. birželio 30 d. šioje šalyje priklausė valdžiai tuščių viešųjų žemių 37,240,701 akrų (apie 16,000,000 hektarų). Teoretiškai, bet kuris JAV pilietis turi teisę reikalauti 160 akrų (65 hektarų) ukiui įsikurti. Vienok pasirodo, kad musų prezidentas, velionis Roosevelt, vykdančiuoju įsakymu Nr. 6910, 1934 m. lapkričio 26 d. "išėmė iš apyvartos" tas žemes, todel jų negalima nei pirkti, nei parduoti, nei kitaip nusavinti, kol jos nebusiančios galutinai "išrušiuotos".

Ar tik nebus tas "gerasis" prezidentas galvojęs sukurti staliniškus kolchozus?

Atsivėrė Skradžios

Vera Cruz, Meksika. — Už 30 mylių nuo Vera Cruz staiga išsiputęs žemės paviršius pratruko, išspiovė į padanges didelius akmenis ir apliejo apylinkes geltonu dumblu. Didelių nuostolių nepadarė.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

DR. M. J. VINIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States ----- $1.50
To Foreign Countries ---- $2.00
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LAckawanna 4-5529

PASTABOS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos nominacijos prasidėjo lapkričio 1 dieną ir baigsis gruodžio 31 dieną, 1947 m. Jos turi buti atliktos lapkričio arba gruodžio mėnesio kuopų susirinkimuose. Kandidatai turi buti nominuojami į sekamus urėdus: **prezidento, vice prezidento, sekretoriaus, iždininko, dviejų iždo grobėjų ir daktaro kvotėjo.** Visą informacinę literaturą ir balotus S. L. A. sekretorius dr. M. J. Vinikas visoms kuopoms išsiuntinėjo spalių 29 dieną. Jeigu kurios kuopos del kokių nors priežasčių tos informacinės literaturos ir balotų negavo, tai prašomos greitai pranešti SLA Centrui, o ji bus antru kartu pasiųsta.

SLA kuopų sekretoriai prašomi atvirutėmis sukviesti narius į tą susirinkimą, kuriame bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą.

✪

Kristyna Grinienė ir jos sunus Liutas įstojo į 260 kuopą. — SLA 260 kuopos korespondentas K. Liutkus praneša, kad lapkričio 2 dieną į SLA 260 kuopą, gyvuojančią Chicagoje, įstojo buvusio Lietuvos Respublikos prezidento Dr. K. Griniaus žmona Kristyna ir sunus Liutas. Brolis Liutkus sako: "Susirinkimas džiugiai priėmė malonius svečius į SLA narių eiles".

Tai yra maloni ir tikrai džiuginanti žinia, kad musų didžiulė organizacija susilaukė tokių garbingų ir visai lietuvių tautai žinomų ir gerbiamų asmenų į savo didelės šeimos narių tarpą. Sveikinam gerbiamus naujus narius ir linkime jiems geriausio pasisekimo visuose Susivienijimo Lietuvių Amerikoje darbuose.

✪

Dar kartą primename Pittstono ir apylinkės SLA kuopų nariams ir visiems lietuviams, kad lapkričio 26 dieną, Lietuvių Piliečių Kliubo svetainėje, 91 N. Main Street, Pittston, Pa., penkios S. L. A. kuopos rengia įspudingą pobuvį pagerbimui užsitarnavusių kuopų pareigunų. Jiems sulig praeito SLA seimo nutarimo bus įteikta auksinės sagutės, bus pagerbtos motinos žuvusių karo tarnyboje sunų ir pagerbti karo veteranai. Taigi nepraleiskite šio įspudingo ir svarbaus parengimo, nes bus muzikalis programas, šokiai ir skani vakarienė.

✪

Brolis A. M. P. pranešė Tėvynės redakcijai, kad S. L. A. 14 kuopa spalio 25 dieną atžymėjo SLA 60 metų gyvavimo sukaktį, pagerbė Antro Pasaulinio karo veteranus, S. L. A. užsitarnavusius veikėjus ir buvusį SLA Centro daktarą kvotėją dr. Praną Matulaitį-Lait. Buvo vakarienė, trumpos kalbos ir tt. Parengimas visais žvilgsniais buvo pasekmingas. Sveikime S. L. A. 14 kuopą ir jos veikėjus už atžymėjimą istorinės SLA šešių dešimtų metų gyvavimo sukakties. Valio 14 kuopa ir jos veikėjai!

M. L. VASIL.

Kalėdų Dovanos Susivienijimui

Sulig esamo įsigyvenusio papročio, Kalėdų ir Naujų Metų proga, vieni kitiems siunčiame pasveikinimus arba ir išgalimas didesnes ar mažas dovanas. Tai buna musų draugiškumo ir giminystės prisiminimai.

Besiartinančių švenčių proga, visi SLA nariai įsipareigokime ir nepamirškime pasveikinti musų Susivienijimą, kuriam maloniausiu kalėdiniu pasveikinimu bus gauta naujo nario aplikacija, o brangiausia dovana tai naujas narys, kuris ateis plėsti musų vykdomus kilnius organizacijos darbus.

SLA 60 Metų Jubiliejinis Vajus eina. Vajaus daviniai nėra tokie, kokie turėtų buti. Vajaus pasisekimui yra butinas visų atsidavimas organizatyviam darbui, kurio reikalingai neparodėme. Tam priežastimi gali buti nemažas jėgų pašventimas šalpos darbams, kurie yra nukreipti gelbėjimui ištrėmime esančių musų tautos žmonių. Šis kilnus šalpos darbas privalo buti vykdomas, bet tuo pačiu sykiu neprivalome nei žingsniu nutolti nuo organizacijos reikalų. Musų organizacija yra sukurta ant brolybės ir labdarybės pagrindų. Ji per pracitus 60 metų gyvavimo, visuomet rupinosi lietuvių šalpos darbais ir šimtams lietuvių yra padavusi savo labdaringą ranką.

Visuomet turėkime omenyje tai, kad musų Susivienijimas nėra apdraudos kompanija, kuriai užsimokėjus duokles veikimas nerupi ir iš kurios negauni nieko daugiau, kaip tik turimą apdraudą. Susivienijime priklausantis narys ne tiktai turi užtikrintą apdraudą, bet sykiu jis visuomet yra broliškos organizacijos narių, kuri jam bile reikale, bile kritiškame momente, išties pagalbos ranką. Užtaigi Susivienijime yra reikalingas gyvas veikimas, kad toji musų labdarybė kiek galima daugiau plėstusi, kad reikale ji butų daugiau išgalima.

Šiame mėnesyje ir gruodžio mėnesyje SLA kuopų susirinkimuose bus nominuojama SLA Pildomoji Taryba. Į tuos svarbius susirinkimus privalo lankytis kiekvienas SLA narys, nes tai jo butina pareiga. Į tuos susirinkimus eidami kiekvienas pasistengkime atsivesti po naują narį. Nauji nariai atneš mums naujos energijos, naujo sumanumo ir naujų jėgų ateities darbams.

Kalėdos artinasi ir nepajausime, kaip jos greitai ateis. Nei vieną dieną neatidėkime ir bukime pasirengę su nauju nariu pasveikinti Susivienijimą. Visi galime tą padaryti, tiktai reikia pasiryžimo. Na ir pasiryžkime tą atlikti.

Korporacijų Pelnai

"Komercijos departamentas praneša, kad pirmame šių metų bertainy korporacijos turėjo 29 bilionus pelno.

"Antrame šių metų bertamy korpodacijų pelnas siekė beveik 28 bilionų.

"Štai kam rojus ant žemės.

"Tos korporacijos ir sudaro imperialistinį avangardą.

"Žodžiai nacionalizacija ir socializacija yra baisiausi žodžiai tiems aukso dievaičiams".

Taip rašo Leonas Pruseika Vilnies No. 250. Bet kodel Leonas tik ant to apsistoja kas virš pasakyta ir nedaro platesnių išvadų ir palyginimų?

Amerika turi apie 140,000,000 gyventojų. Visa didžiuma darbo klasės žmonių dirba korporacijų vedamuose ir palaikomuose darbuose ir pusmečio bėgyje toms korporacijoms uždirbo pelno 57 bilionus dolerių.

Dirbusieji, kurie tą pelną korporacijoms uždirbo, vieni yra gavę ir labai geras algas, kiti pakenčiamas pragyvenimui. Jeigu tą korporacijoms likusį pelną padalintume tiems, kurie jį uždirbo, kiekvienam tektų po keliolika ar po keliasdešimtis tukstančių dolerių ir susidarytų visai pakenčiamas ir malonus gyvenimas visiems. Pelnas lieka korporacijoms todel, kad musų šalies tvarkoje nėra nacionalizacijos ir socializacijos.

Dabar, palyginamai, pažiurėkime į komunistinę Rusiją. Jos dabartinėje valdžioje, įskaitant ir okupuotų valstybių gyventojus, randasi bendrai virš 200,000,000 gyventojų. Tenai dirbančių žmonių bendras skaitlius yra didesnis, negu Amerikoje. Tenai pravesta nacionalizacija ir socializteija, kur visi dirba sau, valstybei. Jų uždarbis netenka korporacijoms ar kapitalistams ir jis turi pasilikti jiems patiems. Bet ar šiandien Rusijos darbo žmogaus sąlygos geresnės už Amerikos darbininko? Jeigu ne geresnės, tai kur dingsta Rusijos darbininko darbo keliu uždirbtas turtas? Jeigu tenai darbo žmogus skurdžiau gyvena, tai jo triusu irgi kam nors yra rojus ant žemės.

Rusijos komunistų pravesta nacionalizacija ir socializacija, paliuosavo darbininkus nuo kapitalistinio išnaudojimo, bet juos padarė vergais komisarų naudai. Kokis darbininkui skirtumas, kas tunka iš jo triuso: kapitalistas, ar raudonas komisaras!? Tai vienas ir tas pats darbininko engimas ir išnaudojimas! Nacionalizaciją ir socializaciją Rusijoje vykdant dabartine komunistų tvarka, darbininkai gerovės nesusilauks. *K. P.*

DAUGIAU VIENYBĖS IR SISTEMOS

Rašo **Vytautas**

Daugeliui inteligentiškų Amerikos lietuvių turėtų kilti klausimas: kodel iš tokio didelio skaičiaus lietuvių pabėgėlių, kurie dabar randasi vakarų Europos valstybėse, palyginti taip mažai žmonių bendradarbiauja Amerikos lietuvių spaudoje? Tas klausimas butų visai pamatuotas atsimenant, kad kaip tik pabėgėlių tarpe rasime didelę dalį Lietuvos inteligentijos, kuri galėtų, o esamomis politinėmis sąlygomis ir privalėtų, kuo daugiausiai rašyti.

Dabar jau visi turėtume suprasti, kad šiuo laiku pasaulis stovi prieš savo paskutinę, bet už tai ir pačią didžiausią politinę krizę. Ar laimės žmogaus laisvės ir demokratijos gynėjai, ar juos pavergs visuotino teroro ir prievartos šalininkai komunistai, šiandien išpranašauti negalima. Viena yra aiškus: esamos krizės išsprendimui milžiniškos įtakos turės viso dar laisvojo pasaulio viešosios nuomonės susiformavimas, o tam susiformavimui kaip tik dabartinių pabėgėlių patyrimai butų nepaprastai svarbus. Gi tie visi žmonės, tai beveik vienintelei gyvi liudininkai, kurie išsigelbėjo iš už "geležinės uždangos" ir todel dabar gali papasakoti laisvajam pasauliui, ką yra ten matę ir patyrę.

Eiliniam žmogui, kuris iki šiol politika nesidomėjo, gal but neįdomu klausytis ar skaityti painių ir ilgų politinių kalbų bei straipsnių. Gal but, jam įdomesni įvairių sukaktuvių, pobuvių, iškylų ar vestuvių aprašymai, tačiau jau laikas suprasti, kad gyvenamasis momentas neleidžia mums apsiriboti vien savo asmeniniu ar parapijiniu gyvenimu. Šiandien kiekvienas turi galvoti apie tai, kas vyksta gal tuo tarpu dar labai toli nuo jo, bet kas ryt-poryt gali pradėti ir neabejotinai pradės artėti ir pasireikš staigiais ir ypatinkai siaurų pažiurų žmonėms labai nemaloniais netikėtumais. Su politiniu abejingumu turime šiuo laiku kovoti visomis priemonėmis ir kur tai nepasiseks sausų straipsnių pagalba, turime imtis gyvesnių spausdinto žodžio formų.

Be abejo, demokratiniam pasauliui neprieinamos tokios "politinio įsąmoninimo" priemonės, kokių imamasi pav. komunistiniame rojuje — Sovietų Sąjungoje. Ten jaunas ir senas, vyras ir moteris varu varynėjami į visokių komunistinių politrukų paskaitas, prieverta įtikinėjami, kad sovietinis teroras, tai laisvė, tuo tarpu, kai musų branginama demokratinė laisvė, tai reakcija, fašizmas ar tiesiog kontrevoliucija. Mums šitoks politinio auklėjimo budas neprieinamas ir nepriimtinas, tačiau kokio nors kito žmonių įsąmoninimo budo imtis privalome, nes priešas dirba ta kryptimi jau seniai ir sistematiškai, tuo tarpu kai mums veikimo darnumo truksta, o išdirbtos darbo sistemos berods bendrai nėra.

Neabejoju, kad visuomenės politinio auklėjimo ar teisingo informavimo srityje dirba daug tam darbui pasiruošusių žmonių, kurie tuose klausimuose daug geriau nusimano negu aš, bet vis tik norėčiau nurodyti į keletą to darbo trukumų, kurie krenta į akis man, kaip pašaliniam stebėtojui, kaipo aršiam komunizmo priešui ir taip pat kaipo žurnalistui.

Pirmas ir pagrindinis komunistinės veiklos pranašumas yra tas, kad komunistai yra visur vieningi, griežtai drausmingi ir visuomet bei visur tiksliai vadovaujami iš vieno bendro centro. Pas mus, t. y. pas demokratijos šalininkus, to nėra. Mes esame suskilę į atskiras grupes bei grupeles, į atskiras sroves ir nors visi vienaip ar kitaip kovojame prieš komunistus, bet vis tik net ir mums visiems gresiančio iš jų pusės bendro pavojaus akivaizdoje, neužmirštame musų tarpusavių ginčų ir ideologinių skirtingumų. Galime buti tikri, kad jei komunistai kada nors kovą su mumis laimėtų (o prie musų susiskaldymo, tai galima įsivaizduoti), jie vienodai šaudys ir trems į koncentracines stovyklas tiek socialistus, tiek katalikus. Tai turėtų mus paskatinti bent laikinai stipriau susiburti bendram žygiui, bendrai kovai prieš tuos, kurie vieni yra musų visų priešais ir nesipešti tarpusavyje tol, kol tas bendras priešas nustos buvęs pavojingas.

Antra blogybė yra ta, kad mums truksta prieškomunistinei kovai vienodos sistemos. Reikia atsiminti, kad nors tuo tarpu su jais ginklais dar nekovojame, bet gyvu žodžiu ir spauda karas jau seniai vedamas. Sovietų Sąjunga jau seniai ruošia savo vergus tikram karui, o jos tarnyboje esntieji viso pasaulio komunistai, jau seniai daro viską, kad tik demokratinis pasaulis dar labiau suskiltų, susilpnėtų ir vėliau lengviau atitektų Maskvos ginkluotiems teroristams.

O ką mes darome visų šių faktų akivaizdoje?

Amerikos Lietuvių Informacijos Centras išleidžia puikiai paruoštą ir atrodantį biuletenį, kurį paskaito labai mažas žmonių skaičius, bet kurio skelbiamais dokumentais nepasinaudoja, berods, nei vienas laikraštis, nei vienas žurnalas. Musų dienraščiai ir savaitraščiai skelbia vieną-kitą žinią ar laišką iš Lietuvos, piktinasi Sov. Sąjungos vadų ir NKVD elgesiu, iškolioja komunistus ir regina šelpti Europoje esančius pabėgėlius. Prie tos progos daugelis laikraščių nepamiršta įdurti savo kitos grupės kaimynui, o vėliau pereina prie savo vestuvių, sukaktuvių ir kitų "parapijinių" reikalų.

Negaliu tvirtinti, kad man jau taip gerai žinomas eilinio skaitytojo skonis, bet manau, kad šitokia prieškomunistinės spaudos kampanijos sistema nėra labai sekminga, o del savo amžino vienodumo ir sausumo pradės skaitytojams greit nusibosti.

Reikia, kad eilinis skaitytojas dažniau rastų laikraštyje gyvesnių vaizdelių iš sovietiško kasdieninio gyvenimo ir, kad tie vaizdeliai duotų jam galimybės paprastu ir jo protui prieinamu budu susipažinti su tokių pačių žmonių, kaip jis pats, gyvenimu Sovietų Sąjungos įvestoje teroro, prievartos ir išnaudojimo sistemoje. Nesvarbu ar aprašomieji žmonės bus rusai, ukrainiečiai, totoriai ar kirgizai. Svarbu, kad visi tie žmonės šiandien yra tiek pat suterorizuoti, vienodai išnaudojami ir nelaimingi ir kad jie visi taip pat norėtų laisvės, kaip jos nori lietuviai. Reikalingi vaizdeliai iš visų gyventojų sluogsnių gyvenimo, kad kiekvienas žmogus galėtų juose rasti pats save ir įsivaizduoti, ką jis turėtų pergyventi patekęs į komunizmo vergiją.

Manau, kad tokios apysakos daugeliui skaitytojų butų daug suprantamesnės ir daug labiau įtikinančios, negu trumpos — atsitiktinos žinutės, negu nusibodusių politinių išvedžiojimų kartojimas ir negu paprastas komunistų koliojimas, kuris jų nei užmuša, nei jų melagingos propagandos kenksmingumo nemažina.

Suprantame, kad gauti nuolat didesnį skaičių tokių apysakų-vaizdelių musų laikraščių redakcijoms nebutų lengva, kol visos redakcijos gauna savo medžiagą iš mažo skaičiaus tų pačių korespondentų ir bendradarbių. Tokie vaizdeliai turėtų buti tikslūs, paimti iš gyvenimo ir pagal galimybę parašyti tų, kurie visą tai pergyveno, matė arba kaip kitaip patyrė. Reikia manyti, kad tokių žmonių šiandien jau daug rasime ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, o Europoje, tai jų dar yra pilnos pabėgėlių stovyklos.

(Bus daugiau)

Tiesa Apie Pabaltijo Universiteto Padėtį

Pabaltijo Universitetas, sutelkęs gana žymias lietuvių, latvių ir estų mokslines pajėgas, pasidarė labai rimta mokslinė institucija. Visų trijų tautybių remiamas, universitetas įgijo veik visas reikalingas mokslo priemones ir apsirupino turtinga moksline literatura, kuria dabar dažnai pasinaudoja net ir vokiečių profesura. Jame yra dirbamas mokslinis darbas, nežiurint veik bado padėties ir kitų vargiai įmanomų sąlygų. Ir jei universitetas butų turėjęs bent minimalines darbo sąlygas, be abejo jis butų pasidaręs vienu gražiausiu moksliniu židiniu Europoje. Deja, universitetas, kai kam yra krislu akyje. Neperdėsime pasakę, kad jis yra pasmerktas nuolatinei meltretacijai. Jei iki šiol universitetas galėjo šiaip taip vegetuoti vieno kito veiklaus ir įtakingo savo draugo iš globėjų pusės dėka. tai dabar jo padėtis nuolat sunkinama. Jis yra visiškos likvidacijos ženkle, ir jam išleidžiamos instrukcijos ir beturi tą vienintelį tikslą. Iki šiol nėra davusios vaisių ir nuoiatinės veiklios universiteto vadovybės pastangos rasti jam prieglaudą kur nors kitur.

Mes supratome nacių pastangas užgniaužti aukštąsias mokyklas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir šias tautas paskandinti tamsoje, nes jie žinojo, kad išplėšti iš tautų laisvės troškimą ir jas visiškai pavergti tegalima tik užgniaužus jų kulturines pastangas. Bet mes labai apgailėtume, jei nacių politikos metodai butų pritaikinti mums — sąjunginių tautų tremtiniams. Trijų Pabaltijo valstybių neutralumas — vienintėliai galimas laikymasis jų geopolitinėje padėtyje ir vėliau išsiplėtojusi antinacinė rezistencija ypač Lietuvoje, sudarė pozityvų įnašą į jungtinių tautų pastangas. Šitų tautų pozicija Rytų koncepsijų ir grobimų politikos atžvilgiu nekeičia jų, kaip sąjungininkų padėties, Vakarų demokratijų atžvilgiu. Todel bent tremtiniai, rodos, turėtų turėti teises į savo aukštojo mokslo įstaigą, kaip ir į kitas kulturines institucijas. Sunaikinimas darbo sąlygų ir juo labiau uždarymas Baltijos Universiteto, kuris daugiausia išlaikomas savo tautybių išeivių ir tremtinių lėšomis, ir globėjams neatseina daugiau kaip normali DP stovykla, niekaip nebutų pateisinami. Jo mokslinis darbas tetrukdytų, rodos, tik tuo atveju, jei tremtiniai butų traktuojami vien tik kaip juoda darbo jėga. Tačiau tai butų bloga atestacija musų laikams, kuriuose jau ir šiaip susidarė pačių neįtikėtiniausių precedentų.

Mes žinome, kad Pabaltijo Universitetas atsidurė beviltiškoje padėtyje tik del veiklos tų pačių priešingų veiksnių, kurie įvykdo destrukciją demokratiniuose Vakarų kraštuose, ir tais pačiais kanalais, kuriais siekiama sunaikinti šių laikų politinę emigraciją fiziškai ir morališkai. Tačiau tatai yra nukreipta tiek pat prieš demokratines tautas, kaip ir prieš tremtinius. Pabaltijo Universiteto likimas paliečia principines Vakarų pozicijas tremtinių kulturinio lygio išlaikymo atžvilgiu, todel mes tikime, kad tinkamas šio reikalo nušvietimas aukštosiose Vakarų sąjungininkų įstaigose turėtų rasti ir atitinkamą atgarsį. (T. G.) **A. Žs.**

Kaip Stalinas su Hitleriu Dalinosi Lietuvą

Amerikiečių karinė valdžia Vokietijoje surado daug slaptų dokumentų kompromituojančių Sovietų Rusiją. Jie "juodu ant balto", rodo, kad Maskva 1939 m. buvo demokratijų užpuolėjų-agresorių stovykloje. Ne kas kitas, o pats Stalinas paprašė Hitlerį sudaryti tarpusavio nepuolimo sutartį ir pasidalinti artimuosius kraštus.

Amerikiečių ir prancuzų spauda dalį dokumentų apie Stalino-Hitlerio slaptus susitarimus jau paskelbė. Tarp jų yra ir slaptas tų dviejų diktatorių susitarimas apie Lietuvos pasidalinimą. Del Lietuvos palaidojimo buta nemaža ginčų. Ją abu diktatoriai norėjo sau grobiu pasilaikyti. Tuo reikalu buta dviejų sutarčių: 1939 m. rugpiučio 23 d. ir spalių 29 dieną.

Rugpiučio 23 d. sutartimi, Ribentroppo-Molotovo pasirašyta Maskvoje, buvo šiaip pasidalinta Baltijos kraštai: Suomija, Estija ir Latvija prijungiamos prie Sov. Rusijos, o Lietuva atiduodama Vokiečių Reicho žinion.

Gi spalių 29 d. Stalinas iš Hitlerio pareikalavo ir Lietuvos, už ją pažadėdamas Hitleriui kai kurias Lenkijos sritis. Hitleris nenorėjo sutikti: Lietuva jam buvo reikalinga, kaip "langas" į rytinę Baltiją. Tačiau ruošdamasis "žaibiniam puolimui" į Angliją ir vėl Hitleris nusileido. Spalių 29 d. 1 val. ryto Ribentroppas pasirašė antrą slaptą protokolą su Molotovu, liečiantį Lietuvos likimą. Buvo susitarta, kad:

1. Lietuva neatiduodama Vokietijai, bet perleidžiama Sov. Rusijai.

2. Lenkijos sritys su Varšava ir Liublinu pereina Vokietijos žinion.

3. "Pravedusi Lietuvoj specialius pertvarkymus savo interesų užtikrinimui" — kas reiškia, pilną krašto sovietizaciją — Sov. Rusija perleidžia Vokietijai pietinę Lietuvos dalį, Marijampolės sritį.

Tai buvo Stalinas, kurs žaliu pieštuku patsai nubrėžė naują sieną ant žemėlapio. Dar nenudžiuvus slaptų susitarimų rašalui, Stalinas pasiuntė karines pajėgas į visus tris Baltijos kraštus ir ten įsteigė "militarines bazes".

Tokia buvo Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių užgniaužimo pradžia. Jų duobkasiai yra Stalinas ir Hitleris. Vieno jau nėra. Antras dar švaistosi su "kuju ir piautuvu" ir tautas žudo. Bet jau neilgam. **LAIČ.**

Visi Dalyvaukite Susivienijimo 60 Metų Jubiliejaus Vajuje

Vajaus Komisija:
ADV. W. F. LAUKAITIS,
P. DARGIS,
DR. M. J. VINIKAS.

SUSIVIENIJIMO ATEITIES KELIAI

SPECIALIS TĖVYNĖS SKYRIUS

Šis skyrius įvestas SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus Komisijos nutarimu ir skiriamas Vajaus reikalams ir Susivienijimo fraternalių naudų veikiai plėsti.

Vajaus Vedėjas
S. E. VITAITIS

Šį Skyrių Veda
DR. P. DAGYS.

Broliškumas – musų idėja

Dirbti tautos labui ir savo organizacijų naudai yra visų žmonių vienoda ir lygti teisė, nežiurint jo išlavinimo ar jo padėties. Mes jaučiame, kad musų broliai kenčia, mes aukojame neklausdami ar mano auka pateks Jonui ar Jurgiui. Musų tautiečiai nori imigruoti, mes neklausiame kokiai partijai ar tikybai jis priklauso, mes tuojaus sprendžiame ar galime jam pagelbėti ir kaip.

Musų tauta kenčia, mes laimingesnė tos tautos dalis norime sumažinti jų kančias ir vargą. Bet visuose gyvenimo dienose, net skausmingiausiame laike, vis išlenda partiniai ar asmeniai reikalai. Kiekviena partija rupinasi, kad viską tik ji turi atlikti, o kiti tesižino. Šie net nepagalvoja, kad tas reikalas ir kitiems lygiai taip pat rupi. Ir jei kokį, nors ir geriausį darbą, padarė vienos partijos žmonės, kitos partijos žmonės tą butinai nuneigs ar sąmoningai nutylės, net ir su partine spauda tas pat, neatiduodami jokio kredito.

Jei vienas kitas asmuo pastebėjęs tokį šališkumą ar nedarnumą, tą ar kitą reikalą tik pakritikuoja, žiurėk ji jau apšaukia "peštuku". Tas neturėtų buti, bet atvirą teisingą kritiką, mes turėtume įvertinti ir tokius žmones pagerbti.

Visi visuomeniški reikalai labai dažnai užkliuva, ne tik už partijų, bet ir už asmenų interesų, net asmeninių ambicijų, ar tiesiog pavydo. Ambicija ir kiekvienas pavydas žudo teisingumą, žmoniškumą ir kilnų darbą.

Bedirbdami kilnųjį visuomeninį darbą, mes susitinkame daug visokių neigiamybių. Tačiau jas visas reikia šalinti ir tam reikia pavartoti didįjį žmoniškumą. Neteisinga reikalauti sugyvenimo, kai tas eina vienos grupės žmonių naudai ar interesams. Kiekvienas bendradarbiavimas ar sugyvenimas turi buti lygus iš visų pusių.

SLA šiuo atveju yra laimingesnis, gal net laimingiausias. Kelias į tautą ir tėvynę SLA ir jo veikėjams aiškus. Visi labdarybės ir šalpos reikalai SLA taip pat aiškus. Narių sugyvenimas, taip pat aiškus: visi broliai ir broliško principo bei sugyvenimo turi laikytis.

Kai užriuna kokia nelaimė, tada visas gyvenimas susiubuoja. Skaudi banga musų tautai nutilęs SLA nesusiubavo. Jis kaip Lietuvos milžinas ąžuolas vienodai galingai laikosi visose audrose, net nesiubuodamas ir su tokiu pat rižtingumu žengia į ateitį. Čia tarp broliškos veiklos ne užkliuna joki partiniai reikalai. Todel visų lietuvių pareiga ir džiaugsmas priklausyti prie SLA. Ir kuomet dabar vyksta naujų narių vajus nesiubuodamas rašykis prie SLA ir kitus pažįstamus ragink rašytis.

Nes tik visų tautiečių broliškumas atlaikys visus musų tautos mėginimus ir mes liksime lietuvybės sargai ir šulai.

Jautrioji Lietuvių Savaitė

Sąrišyje su BALF seimu, beveik visi žymieji lietuvių veikėjai iš visos Amerikos buvo atvykę į New Yorką. Vieni jų kaip BALF seimo dalyviai, kiti, kad susitikti su kitais veikėjais. Beveik visa savaitė praėjo vien posėdžių ir pasitarimų ženkle. Susitikę idėjų, grupių ar vienokių politinių nusistatymų draugai, aptarė savo reikalus; vienos politinės grupės žmonės tarėsi su kitos grupės žmonėmis. Tarėsi bendrai, tarėsi atskirai ir vis lietuvių tautos: laisvės, šalpos ir imigracijos reikalais.

Musų SLA, kaip organizacija, niekur aktyviai nedalyvavo, nes SLA vadovybei ir veikėjams aiškus jo ateities tikslai ir darbai ir be jokių pasitarimų. Po SLA brolybės vėliava telpa visi lietuviai, kas tik panori buti šios šeimos nariu, ar šio broliško darbo veikėju. Tiesa, SLA patalpose įvyko, gal but, net istorinis visų lietuviškų grupių ir Lietuvos atstovų pasitarimas, imigracijos reikalais, bet tas SLA nieko naujo neatnešė, tik patvirtino SLA užimtos pozicijos Imigracijos reikale teisingumą, apie ką SLA organas Tėvynė be paliovos per visus metus rašė.

Kaip susigrupuos ir kuria linkme nusvirs lietuviška veikla, mes to nesiimame spėlioti, tik po visų pasitarimų mums dar aiškiau pasidarė, kad SLA užimta pozicija, jo veikla, brolybės idėja ir jo ateities tikslai liko nepaliesti ir negali buti pajudinti ir turi pasilikti nepalaužiamai tvirti. Tas aiškiai rodo ir sako, kad visi SLA veikėjai turi įsijungti dar veikliau ir gyviau į savo darbą ir energingiau išeiti į platesnę lietuvybės dirvą, į vieningesnį lietuvių gyvenimą. Lietuvybę palaiko lietuviai, o lietuvius išlaiko tik lietuviškos organizacijos sujungusios juos brolškais ir tampriais ryšiais.

Lietuvių susirupinimas del lietuviškos veiklos mums dar plačiau atveria akis ir tas kiekvienam sako, kad visi turime išeiti į darbą, kad kiekvieną lietuvį turėti lietuviškos, visuomeniškos ir broliškos organizacijos nariu. Ir padarius gilesnę santvarką iš visų pasitarimų gauni išvadą, kad S. L. A. savo naujų narių vajų visomis priemonėmis turi pagyvinti, nes tik vieninguose lietuviuose gali buti galinga lietuvių veikla ir graži ateitis.

Vajaus Vedėjo Raštinės Pranešimai

Konversijos ir SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus organizatorių, prirašusių nemažiau 3 narius, Centrui prisiųstais naujais nariais ir užrašyta apdraudos suma stovis yra sekantis:

	Nauji nariai	Užrašyta apdrauda
C. K. Pikiel, 73 kp., Pittsburgh, Pa.	19	$5,550
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	17	9,500
A. K. Martinas, 371 kp., Cambridge, Mass.	16	9,750
P. Žilinskas, 75 kp., Los Angeles, Calif.	14	7,750
A. J. Matulevich, 216 kp., Erie, Pa.	10	4,000
M. Kayokas, 304 kp., Buffalo, N. Y.	7	4,000
J. Overaitis, 352 kp., Detroit, Mich.	7	3,000
S. Mockus, 43 kp., So. Boston, Mass.	7	2,600
M. Aftukienė, 75 kp., Los Angeles, Calif.	6	1,400
J. Radzevičius, 66 kp., Ansonia, Conn.	5	3,750
A. Dzimidas, 11 kp., Waterbury, Conn.	5	3,400
P. Šukys, 14 kp., Clevelend, Ohio	5	2,500
F. Kesleris, 53 kp., Chelsea, Mass.	5	1,750
J. Yokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	4	3,000
J. Radzevičius, 66 kp., Ansonia, Conn.	4	2,750
P. Šukys, 14 kp., Cleveland, Ohio	4	2,000
O. Miliauskienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	4	1,750
N. Mockus, 75 kp., Los Angeles, Calif.	4	1,600
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	4	1,500
S. E. Vitaitis, 126 kp., New York, N. Y.	4	1,500
J. Swipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	3	1,750
Ellen Slivynas, 370 kp., Philadelphia, Pa.	3	300

—o—

Šią savaitę gauti Centre organizatorių veiklos daviniai yra sekanti:

J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y. ... 1
F. Kesleris, 53 kp., Chelsea, Mass. ... 2
J. M. Tumavičienė, 365 kp., Jamaica Plain, Mass. ... 1

Šią savaitę gauta tik trijų organizatorių veiklos daviniai. Be abejonės gausime ir daugiau naujų narių, priimtų lapkričio mėnesio kuopų susirinkimuose. Bet toli gražu ne visi organizatoriai savo pareigas atlieka. Linkėtina, kad visų SLA kuopų organizatoriai nors po vieną naują narį prirašytų iki šių metų pabaigai. Ypatingai tai turėtų padaryti tie organizatoriai, kurie užsiregistravo šiame Vajuje, pasižadėdami pasidarbuoti.

—o—

SLA Narystė butų reikšminga Kalėdinė dovana. Kuone kiekvienas SLA narys turi artimų giminių ar draugų, kuriems butų naudinga ir reikalinga prigulėti prie S. L. A. Galima netiesioginiai sužinoti, ar tokie SLA narių giminės ir draugai sutiktų patapti SLA nariais. Daugelis žmonių supranta butiną reikalą ir naudą patapti sveikatos ir gyvybės apdraudos organizacijos nariu, bet vis neprisirengia įstoti į organizaciją. Todel tokiam asmeniui butų labai malonus siurprizas, kuomet prieš Kalėdų šventę ateitų pas jį SLA kuopos organizatorius ir praneštų jam, kad jis gauna, sakysim, $500 apdraudos sumai apmokėtas vienų metų, ar pusės metų, duokles ir tokiam asmeniui belieka tik įstojimo į SLA formalumus atlikti. Kalėdinės dovanos pagrindu prirašyti naujus narius prie SLA galėtų atlikti organizatoriai, susitarę su S. L. A. nariais, kurie norėtų SLA narystę suteikti kaipo Kalėdų dovaną savo giminėms ar draugams. Pagalvokite apie tai SLA nariai ir organizatoriai.

—o—

J. Aymanas, Brooklyno SLA 38 kuopos organizatorius, papildydamas savo kreditus vienu nauju nariu, vėl viršija brolį A. K. Martiną, Cambridge 371 kuopos organizatorių. Dabar brolis Aymanas užima antrą vietą Vajaus fronto vadovybėje. Bet Vajaus Vedėjo raštinė dar negavo raporto iš brolio Martino po lapkričio mėnesio kuopos susirinkimo. Labai galimas daiktas, kad brolis Martinas irgi pasirodys su naujais rekrutais Vajaus fronte.

—o—

F. Kesleris, Chelsea, Mass., SLA 53 kuopos organizatorius papildęs savo kreditus dviem naujais nariais pašoko pirmyn Vajaus fronto pozicijose. Brolis Kesleris jau netoli pasivijęs savo kaimyną brolį S. Mockų, Sauth Bostono 43 kuopos organizatorių. Broliai Kesleris ir Mockus yra žemaičiai ir todel turime žemaitiškas lenktynes. Butų puikus šposas, jei brolis Kesleris pralenktų didžiulės lietuvių kolonijos ir didelės SLA 43 kuopos organizatorių brolį Mockų.

Geriausis mokytojas, tai geras pavyzdys

Daug ko gyvenime mes išmokstame iš gyvų pavyzdžių. Čia kaip gražų ir turintį naudos pavyzdį noriu paimti rusų Susivienijimą, kuris yra ir nariais ir turtu daug silpnesnis už musų SLA.

Rusų Susivienijimas netoli Lakewood turi savo poilsio namą-farmą. Didžiulis parkas išraižytas alėjomis ir takais. Aikštės, alėjos, parkai pavadinti: Puškino, Lermantovo, Turgenevo ir kitais garsiausiais rusų vardais. Kiekviena kuopa turi savo kabiną. Seimai, visokie posėdžiai atsibuna čia. Net Naujų Metų sutikimą ar Velykų šventes rusai iš artimų ir tolimų vietų susirenka čia pasitikti ir praleisti. Kokia nauda iš to rusams, kaip tautai, nereikia nė aiškinti.

Tokie dalykai mums šiandie atrodo, kaip maloni ir žavi pasaka. Kiekvienas lietuvis ne tik galvoja, bet ir geidžia, kad turėtų ir musų Susivienijimas tokią poilsio vietą. Čia Kudirkos parkas, čia Maironio alėja, čia Daukanto aikštė — ar tai ne pasakiška? Kad ir Naujus Metus pasitikti lietuviai suvažiuoja iš visur. Vieningi, galingi, perimti brolišku idėjų ir gražios vilties, visi bendrai išeina pasitikti ne tik Naujų Metų, bet naujo gyvenimo, darbo ir veiklos lietuvybei. Ar tai ne graži svajonė? Ar tai neįmanoma gyvendinti?

SLA Pildomoji Taryba šia kryptimi jau toli pažengė pirmyn. Ji yra susirupinusi šiuo klausimu ir be jokių apsunkinimų SLA finansiniai, tą visą nori įsigyti. Tikisi, kad Fondacijos Fondas tą pagelbės įgyvendinti.

Paskutiniame Tarybos posėdyje, Taryba nutarė esantį SLA namą gražiame Atlantic City kurorte, paversti poilsio namu. Jei tik kurorto vadovybė leis padaryti, tai ateinančiam vasaros sezonui jau tikrai turėsime savo poilsio namą, iš 18 kambarių, kuriame per vasaros sezoną, skaitant po 2 savaites atostogų, galės mažiausiai apie 200 žmonių rasti poilsį.

Su šiuo Tarybos nutarimu ir žygiu lietuvių svajonės jau pradeda pildytis. Su tuo mes žengiame į naują kulturingą ateitį, ir lietuvybės stiprėjimą. Mes gi visi turime tik vieną troškimą: te bręstame kulturingesniam gyvenimui, te stiprėjame lietuviškume, vienybei ir brolybei savo tarpe ir garbei musų tautos.

LOOK AT THE RECORD

With
Vitalis Bukšnaitis

One of the things which this column has frequently stressed is the unusually democratic manner in which the rank-and-file membership has the right to nominate and elect those whose duty it will be to guide the destinies of the Lithuanian Alliance of America. Any qualified member of the Alliance may be a candidate to one of the Supreme Offices of the organization, and if he or she is elected, will become a member of the National Executive Board of the Alliance, which administers the affairs of the fraternity between biennial conventions. Let's re-read Article IV, paragraph 3 of the Alliance Constitution:

✣

"The candidates for each of the respective offices shall be nominated in the Lodges by a general vote of all members in the Alliance before the Convention of the Alliance, during the month of November or December. The three candidates receiving the largest number of votes in the nominations for the respective office and each possessing required qualifications shall be put on the ballot for a second vote of the members during the month of March or April, and the candidate receiving the largest number of votes during the second voting shall be held and shall be considered as elected. The Convention may refuse to confirm the officer so elected by a majority of two-thirds of its vote and elect another officer in his place".

✣

Paragraph 1 of Article V explains the only qualification which is required of candidates to the Supreme Executive Board: "...no member of the Alliance shall be eligible for any of the above named offices, who has not been a member of the Alliance continuously, in good standing for two (2) years, and who is not a citizen of the United States of America, at the time of his election". Not a word there about the faith, creed, or political convictions of the candidate, as you can see for yourself. All you need, to become a National Officer of the Alliance, is the ability to convince enough of your fellow members throughout the nation to vote for you.

✣

The reason for discussing this subject at this time, of course, is the fact that the Alliance biennial nominations and elections of National Executive Officers are at hand, and this is the best opportunity to underscore the fact that the Lithuanian Alliance of America is the most democratically constituted Lithuanian American fraternal organization in the world, aside from being also the largest, oldest, and most prosperous. Every member in the Alliance, if he or she desires, may take an active part in the determination of who will guide the destinies of the organization for the next two years, regardless of faith, creed, or politics.

✣

In connection with these biennial nominations and elections of the Alliance, it is particularly interesting to note that few, if any, of our Lithuanian American newspapers refrain from taking an active part in campaigning for the election of one or another candidate or group of candidates for the Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America. Lithuanian language newspapers published in this country, of every conceivable shade of political opinion, take it upon themselves to support certain candidates for Executive Office in this non-partisan fraternal organization, and a glance at the Record will show that this has been going on for over sixty years.

✣

Even more significant is the fact that no other Lithuanian American fraternal organization receives as much attention during its nomination and election season from most of our newspapers as does the Lithuanian Alliance of America. Just look at the Record and see for yourself if any other Lithuanian American fraternal organization has ever enjoyed so much gratuitious advice regarding the nomination and election of its National Officers from so many newspapers of so many divergent political views during the sixty years which the Alliance has been in existence. A study of the Record will show that no other national Lithuanian American fraternal organization has been so flattered.

✣

There is a reason for the widespread interest shown by our press in the nomination and election of our Alliance Executive Board every two years. For one thing, the Lithuanian Alliance of America is the largest, oldest, and wealthiest Lithuanian fraternal organization in the world. The Alliance is also the most democratic, since its members are scattered throughout the forty eight States of our nation, and represent an accurate cross-section of the ideas and opinions of the United States of America. It is for this reason that our various factional organizations and newspapers feel that it would add considerably to their prestige, if they were to support certain successful candidates of their choosing.

✣

The most important thing to consider at this time is the fact that if the Alliance were not the world's oldest, largest, most prosperous, and most democratic Lithuanian fraternal organization, such a state of affairs would be no more possible in the Alliance than it is any other similar organization. This is the big difference between the Alliance and any other Lithuanian American fraternal organization. A closer study of the Record will show that this has also been the reason for its astonishing strength and durability. The Alliance membership represents every conceivable creed, faith, and political belief — united in fraternal bonds.

✣

Now all this may sound somewhat corny to the average youngster, but it is the very essence of American citizenship, and the American conception of democracy. Members of the Alliance enjoy the same rights and privileges — they are free to join, participate in, and espouse, any political or religious group, party, or conviction. It is presumed that they will also recognize their duty and obligation: to make certain that these activities will result in no discredit to the Lithuanian Alliance of America. So far the Record of the Alliance shows that those who forgot their duty and obligation to the organization eventually found that they were outside looking in.

✣

It is a curious truth that although the rank and file membership of the Alliance consists of Lithuanian Americans of every conceivable political conviction, no candidate has ever yet succeeded in being nominated and elected to national Executive Office on the strength of his or her political affiliations alone. Just look at the Record. No candidate has ever been elected who could not convince his fellow members that he has concrete plans for the betterment of the Alliance. Those who ran for national Executive Office on purely partisan lines have rarely, if ever, been successful. For proof of this assertion, just Look at the Record.

Lietuviškas Jaunimas Tremtyje

Didelę musų tremtinių dalį sudaro jaunimas. Vieni jų, paugesnieji, čia atsidurė visai be tėvų. Jie puikiai žino likimą tų savo brolių ir seserų, kurie rusų buvo išvežti, arba tų, kurie nacių buvo sunaikinti koncentracijos stovyklose arba prie apkasų kasimo. Jie nebenori patekti į tokias gyvenimo sąlygas, kur visa tai galėtų pasikartoti ir todel gyveina sunkią benamio tremtinio dalią tikėdamiesi susirasti kur nors sau geresnes gyvenimo sąlygas, kad butų naudingi savo tautai ir kraštui, kad galėtų padėti jiems iš svetimo jungo išsivaduoti. Gi šeimos, turinčios vaikus, ryžosi pakelti tremtinio dalią, nes bijojo ne tik del savo, bet ir savo vaikų ateities, kad jų vaikai nebutų taip auklėjami, jog nepažintų nei savo tėvų, nei savo krašto, nei kalbos. Ir todel išeivijoje visur matai jaunimą. Vaikų darželiai, mokyklos, gimnazijos, studentai — visa tai primena lyg atžalyną po to didelio tautos gaisro. To atžalyno išblyškusiuose veiduose spindi gyvos akys ir tikėjimas, kad rytojus dar jam priklausys. Tas ryžtumas ir toji viltis tremtinių jaunimo tarpe vyrauja.

Vaikai yra perkrauti darbu

Lietuviškasis jaunimas Vokietijoje mokosi ir mokosi tikrąja to žodžio prasme. Jo mokslas yra nenormalus, perkrautas. Karo audrų metais daugeliui teko mokslą nutraukti ir dabar tuos praleistus metus stengiamasi pasivyti. O be to jie dar turi prisitaikyti šios dienos gyvenimui. Gyvendami Vokietijoje turi mokytis vokiškai, bet kartu, ruošdamiesi emigracijai, turi mokytis angliškai, tikėdamiesi ateityje vėl grįžti į savo išlaisvintą kraštą, dar smarkiai mokosi lietuviškai. Mokyklose jie šešias dienas per savaitę išsėdi po 6—7 valandas, o parėję iš mokyklų dar po kelias valandas turi padirbėti prie pamokų paruošimo. Prie sunkių gyvenimo sąlygų, nedavalgę, susigrudę į vieną kambarį, kuriame dar kelios šeimos gyvena, tie vaikai turi prisitaikyti prie visų esamų ir busimų aplinkybių. Ir todel aš kalbėjau ir prašiau, kad jiems mokslo našta butų kaip nors sumažinta, kad butų daugiau žiurima jų sveikatos. Tegu jie dabar ir mažiau išmoks, bile išliks sveiki, nes juk ateis ir jiems gražesnės gyvenimo dienos. Ne visada bus taip sunku ir tada jie galės savo žinias papildyti.

Jaunimas artimo meilės tarnyboje

Dar visai jauni vaikai mokyklose susiduria su skautybės idėja. Skautybė tai artimo meilės ugdymas. Ir nors aplinkui tos artimo meilės taip maža, visur tik neapykanta ir persekiojimas, bet artimo meilės skelbėjų ir vykdytojų — skautų tremtinių stovyklose pilna. Savo gražiu pavyzdingu elgesiu, savo organizuotumu jie patraukia visų akį ir verčia kiekvieną pasidžiaugti. Tremtyje yra gana daug senų skautybės vadų, kurie padėjo daug pastangų skautams suorganizuoti, juos auklėti, duoti progos pagyventi kur miške ar prie ežero stovyklose, kurie ugdo jaunuomenę, kad ji išliktų sveika kaip fiziniai taip ir dvasiniai. Aš jau minėjau, rašydama apie savo buvimą Prancuzijoje, kad skautybė turi platesnę prasmę tarptautiniuose santykiuose. Tokios reikšmės buvo musų skautų tremtinių dalyvavimas tarptautinėje skautų stovykloje Paryžiuje.

Vyresnėse gimnazijų klasėse jaunimas pradeda ir ideologiniai lavintis. Daug kalbų tremtinių tarpe savo metu kėlė mintis ar leisti vyresniems moksleiviams turėti mokyklose savo ideologines organizacijas. Tas ginčas dar ir dabar ne visai baigtas. Bet tokios organizacijos mokyklose jau veikia. Pavyzdžiui, ateitininkų, kurie vadovaujami dvasiškijos ir suorganizuoti katalikybės dvasioje.

Alkis neatgrąsino nuo mokslo

Nors gyvenime sąlygos tremtyje sunkios, nors truksta maisto ir viso kito, bet Vokietijoje iš tremtinių jaunimo yra apie 2,000 studentų. Kadangi miestuose, kur yra universitetai, stovyklų nėra, tai studentai gyvena privačiai kambarėliuose pas vokiečius ir minta tik pagal vokišką maisto kortelę. Tai yra visai alkanas gyvenimas, bet jis jaunuomenės nuo studijų neatgrąsina. Žiuri į tuos sulysusius vaikinų ir merginų veidus, stebi jų atkaklią kovą del šviesnesnio rytojaus ir tikrai didžiuojiesi lietuviškojo jaunimo atkaklumu mokslo ir šviesos besiekiant. Gal kas pamanys, kad tie jaunuoliai bijo fizinio darbo ir nori ateityje buti "ponais". Toks kaltinimas butų visai neteisingas. Mačiau studentus, kurie savo atostogų metu neleidžia laiko veltui, bet lanko įvairius amatų kursus, pavyzdžiui, siuvėjų, šaltkalvių, stalių ir taip toliau, tokiu budu ruošdamiesi emigrantiniam gyvenimui ir tikėdamiesi raumenų darbu sau duoną išeivijoje užsidirbti. Pagaliau, ir aiškųs pavyzdžiai. Taip tarp išvykusių į Kanadą miškų kirsti yra labai daug studentų ir jie ten skaitomi, kaip matyti iš pranešimų, geriausiais darbininkais. Ne, lietuviškas jaunimas per didžiausius vargus ir sunkumus mokslo siekia ne tam, kad "ponu" buti, bet tam, kad jis mokslą ir šviesą myli, kad žino, jog mokytas ir šviesus žmogus daugiau galės padėti savo kraštą iš vergijos išvaduoti ir jį atstatyti.

Studentija čia tremtyje ne tik mokosi, bet lavinasi, ieško naujų kelių, sprendžia problemas visu idealizmu ir jaunuolišku įkarščiu. Studentija čia turi visą eilę organizacijų ideologinio pobudžia. Čia atsispindi beveik visi musų susigrupavimai visuomenėje. Varpininkai prilygsta valstiečiams-liaudininkams, ateitininkai — krikščioniškoms grupėms, socialistų bureliai — social demokratams, šviesiečiai — neutraliems, bet beieškantiems savo ideologijos nepartiniams. Nors tarp atskirų ideologijų studentų ir jaučiamas kartais nesutarimas del pažiurų skirtumo, bet tas nesutarimas neišeina iš tolerancijos ribų, o praktiškame gyvenime visi yra geri draugai ir sugyvena darniai.

Tremtyje ir jaunimą rupesčiai ėda

Nemaža taip pat tremtinių tarpe jaunimo, kurs jau mokslus baigė ir tokio, kuris mokytis negalėjo. Kiek sveikų, stiprių, kulturingų ukininkaičių, amatininkų, darbininkų. Visi jie šiandien dirba stovyklose ar kur pas amerikiečius už visai menką atlyginimą, už kelias markes, už kelias cigaretes, dirba tiktai todel, kad dirbti reikia, iš to darbo neturėdami jokios naudos sau. Visi jie laukia, kur galės įsijungti į darbą, kad nebutų niekam našta ir kad dar kitiems galėtų pagelbėti. Dalis jų jau yra išvažinėjusi į Angliją žemės ukio darbams, į Belgiją anglies kasti, į Kanadą miškų kirsti. Negirdėti, kad kas jų darbu skystusi, bet už tat labai daug svetimieji kalba apie jų darbštumą, apie padorumą, apie gerą elgesį. Jie sudaro gerą vardą visai musų tremtinių masei ir yra jai geriausia rekomendacija svetimuose kraštuose.

Pamažu išvyksta jaunimas iš tremties stovyklų Vokietijoje ir tas tuoj labai jaučiama. Stovyklos pasidaro lyg apsnudusios, nebėra jose to gyvumo, nebėra tos jaunuoliškos energijos. Nebeskamba vakarais dainos, o jei kur ir išgirsi, tai tos dainos pilnos ilgesio ir liudesio. Pasilikęs stovyklose jaunimas nerimauja ir jam jokie pasilinksminimai ne galvoje. Jis žvalgosi į ten, kur išvyko kiti jo draugai ir kur ir jam gal greit reiks išvykti, nes čia nuolatinis nedavalgymas, nuolatinis rupestis del duonos kąsnio ir nuolatinis nerimas del rytojaus.

Pasportavus dar labiau valgyti norisi

Nepriklausomoje Lietuvoje sportas labai musų jaunimą buvo patraukęs. Atsiduręs tremtyje musų jaunimas taip pat smarkiai sportavo ir pasiekė gerų išdavų. Krepšinyje (basketbol) jis čia buvo pirmasis tarp visų kitų DP ir net tarp amerikiečių komandų. Sportininkų ekipos buvo labai puikios. Tačiau kaskart gyvenimo sąlygoms blogėjant ir rupesčiams del ateities didėjant ir sportas pradeda buti nebe aktualus. Sportininkai skundžiasi, kad nebėra jėgos pastumti sviedinio ir kad pasportavus dar labiau valgyti norisi, o valgyti nėra ko.

Vienintelis gal poilsis ir pramoga jaunimui tremtyje yra vasarą suruošiamos stovyklos: skautų, mokinių, studentų. Ten šviežiame ore ant saulės, kur pušine jie praleidžia porą savaičių. Atvažiuoja musų visuomenininkai, paskaito jiems paskaitas. Paskaitos diskutuojamos. Taip ugdomos jaunimo fizinės ir dvasinės savybės. Bet poilsio jaunimui tik porą savaičių ir kartais net kelios tik dienos, o vargas ir alkis jiems kasdieninis palydovas.

Musų jaunimu tremtyje turėtume daugiau susirupinti

Mums Amerikos lietuviams tenka pagalvoti, ar mes, turintieji šeimas, negalėtume pasiimti savo globon po vieną jaunuolį ar jaunuolę tremtinį. Nedaug tas mums kainuotų finansiniai, bet mes turėtume išauklėtą sau artimą žmogų, kurį laiku supratome ir kuriem laiku padėjome. Tokių jaunuolių, kurie skursdami ir badaudami žut but nori pabaigti mokslus, susirašiau pas save jau ne vieną. Jie prašė Amerikoje savo tautiečių tarpe surasti tokius geradarius, kurie kas mėnesį atsiųstų jiems į Vokietiją kelių dolerių vertės siuntinuką iš tam tikrų daiktų, o jie iš to siuntinuko pragyventų ir baigtų mokslą. Tas jų prašymas turi visai realų pagrindą, nes gaudami kas mėnesį kelių dolerių vertės siuntinuką jie tikrai galėtų mokytis pakenčiamose sąlygose. Aš tikiu, kad atsiras tokių šeimų, kurios norės ateityje pasakyti: ir mano berniukas ar mergaitė yra Vokietijoje. Ne tikras mano vaikas, bet tautinės pareigos, atsakomybės ir lietuvybės išraiškos vaikas.

A. Devenienė.

"Dėdės Tomo trobelė"

Be abejo, daug kas esate girdėję apie amerikiečių rašytoją Harriett Beecher-Stowe (1812—1896). Daug kas gal ir skaitėte jos garsiausią novelę — knygą apie "Dėdės Tomo trobelę". Tai įdomi ir jautri knyga apie Amerikos negrų vergijos laikus. Šią knygą, lietuviškai išverstą, labai mėgdavo Lietuvos mokyklose skaityti vaikai.

Vakar eidamas gatve vieno knygyno lange pamačiau padėtą H. Beecher-Stowe "Dėdės Tomo trobelę". Įėjęs vidun pavarčiau jos puslapius. Knyga apie vergiją, apie vergų buitį, apie laisvės ilgesį, apie žmogaus vertę... Tai taip visa buvo seniai, gal prieš šimtą metų. Šiandien mes visi biaurėtumės vergija. Piktintumės, jei matytume, kaip žmogų pardavinėja turguose. Protestuotume prieš tokį žmogaus paniekinimą. Protestuotų politikai, prezidentai. Protestuotų bažnyčios, popiežiai ir vyskupai. Protestuotų visi krikščionys, protestuotų visi žmonės...

Ir knyga man iškrito iš rankų. Argi su negrų prekyba jau pasibaigė pasaulyje tos pasišlykštėtinos vergijos liekanos, tas pasityčiojimas iš žmogaus, tas biznis žmogaus raumenims?... Ar šiandien nepasikartoja tai, kas buvo prieš šimtą metų? Ir ar nepasikartoja tai šiandien su mumis, su baltaisiais, su musų kraujo broliais lietuviais?

Ir prisiminiau lietuvių likimą Tėvynėje. Musų pabėgėlių likimą Vokietijoje ir Austrijoje... Juk kartojasi tas pats, visiškai tas pats! Dvidešimtame amžiuje... Tik protestų beveik negirdėti. Matyt, tokia dabar tvarka.

Žmogaus kaina atpigo

Palyginus su negrų prekyba, kai kurios sąlygos visgi šiandien yra pasikeitusios. Pirmas pasikeitimas tas, kad kaina už gmogų labai atpigo. Tai nuostabu šiais laikais, kada kainos už visas kitokias prekes smarkiai kyla...

Bet žmogus atpigo. Ypač tas, kuris niekingai ir biauriai buvo šio karo pabaigoje pavadintas displaced person — "išvietintas asmuo"... Ilgą laiką jam nebuvo jokios kainos. Kiek rusų armijos užtiko lietuvių ir kitų baltiečių pabėgėlių bei tremtinių Vokietijoje, Čekijoje ar Austrijoje, tai daugybę tukstančių pasigrobė jų ir nugabeno į Sibirą, į Vorkutos anglių kasyklas ar sunkiesiems darbams į Rusijos gilumą. Baltijos kraštuose taip pat kiekvieną minutę kiekvieną žmogų dabar galima paimti ir niekam nieko nesakius galima jį perkelti į bet kurią kitą "seserišką respubliką" ir išnaudoti jį ligi mirties be jokio atsiskaitymo.

Vakarų alijantai, išlaisvinę dalį Vokietijos, ten irgi dar rado milijoną su viršum tokių, kurie nebeturėjo laisvų tėvynių namo sugrįžti. Ši žmonių "prekė" alijantams tapo našta ir tokia pigi, šiuos žmones visai už dyką ėmė siulyti. Kas važiavo į Rusiją, tam kurį laiką dargi buvo primokama, dviejų mėnesių kelionės maisto norma! Tik važiuokit į vergiją...

Perkama tik gera prekė...

Bet paskutiniais mėnesiais "išvietinto asmens" kainos pradeda po trupučiuką kilti. Gal pirmiausia del to, kad kai kuriose zonose tokių žmonių skaičius buvo sumažintas. Mat, daug kur skandalingiausiu ir beprotiškiausiu budu iš DP stovyklų šimtai asmenų buvo pašalinti ir be jokios atodairos atiduoti, kad paskęstų ir sutirptų... vokiečių visuomenėje. Kodel taip užsimota padidinti vokiečių skaičių net prievarta, tai turbut nė pats Dievas nemokėtų paaiškinti.

Bet kiek "išvietintųjų" dar liko, tai dabar jų tarpe vedama propaganda, kad "emigruotų"; tas reiškia, kad užsirašytų į darbus įvairiuose kraštuose, kur truksta darbininkų. Po Vokietiją važinėja įvairios komisijos ir renkasi sau žmones — iš Brazilijos, Argentinos, Kanados, Prancuzijos, Anglijos, Belgijos, Olandijos, Australijos... Stačiai į visas keturias pasaulio šalis. Del raumeningų vyrų net ginčai prasideda — taip musų žmonės ima patikti. Ir todel vergų kainos kyla.

Bet tik sveikų, raumeningų, viengungių asmenų kainos. Komisijos iššiurinėja rankas, kojas, krutinę, dantis, akis ir priima tik pačius geriausius, pačius stipriausius. Seniai ir vaikai čia, žinoma, nė neprileidžiami. Tėvas ar motina, kurie nenori skirtis su savo mažamečiais vaikais ar senukais tėvukais; vyras ar žmona, kurie nesutinka atsiskirti, jei kokiam kraštui reikia tik vyriškos ar tik moteriškos lyties raumenų — taip pat atpuola. Ir tai daroma ir sakoma be jokios gėdos, be mažiausio varžymosi! Lygiai, kaip kadaise negrų turgavietėse, nupirkusis vyrą nė negalvojo apie jo vaikus ar žmoną, arba atvirkščiai. Kaip senų negrų niekas nebepirko, taip šiandien niekam nereikalingi seno amžiaus tremtiniai...

Aišku, nereikalingi ir maži vaikai. UNRRA kurį laiką buvo pradėjusi smarkiai rupintis našlaičiais, kuriuos galima visai už dyką nusipirkti, kelionę apmokėti ir paskui išsiauginti sau piliečių. Bet tik vaikais našlaičiais! Jei vaikai turi motiną, kad ir paliegusią, ar bendrai negali įrodyti, kad tėvų yra netekę, tai jie niekur neperkami. Savaime aišku, juk kokia čia nauda iš vaiko...

Ligi to laisvasis, žmoniškasis pasaulis dasigyveno.

Ar čia politika ar ekonomija?

Lietuviai, kurių tarpe yra Europoje apie šimtas tukstančių tremtinių, šį klausimą seniai nagrinėja. Niekas negali prileisti, kad šitoks displaced persons klausimo sprendimas butų buvęs daromas kokiais ekonominiais sumetimais. Juk per tuos pustrečių metų nuo karo pabaigos pabėgėliams buvo išleista daugybė milijonų dolerių. Už tiek pinigo jei ne visi, tai bent pusė jų galėjo buti bet kur perkelti, įkurdinti, buti naudingi sau ir kraštui, kuriame prieglaudą rado.

Taigi, čia ne ekonomija. Čia buvo elgiamasi priešingai ekonomijos reikalavimams. Tiems žmonėms išlaikyti išleista šimtai milijonų, ir per tą laiką nuolat jiems buvo siuloma važiuoti į Rusiją. Buvo vartojamos visokios moralinio spaudimo priemonės, kad tik Rusija gautų daugiau vergų ir už dyką. Tik kai niekas ten nebenori važiuoti, pradėta leisti iš varžytinių pirkinėtis darbo jėgą kitiems kraštams. O kurios prekės nebelabai tinka ar dar netinka naudojimui — senesnieji ir vaikai — tie pasilieka nežinioje, su įspėjimu, kad nebus kitos išeities, kaip tik juos perduoti "vokiečių ukiui"...

Neabejoju, kad iš tų žmonių tarpo atsiras H. Beecher-Stowe, kuri vieną dieną parašys naują "Dėdės Tomo trobelę" — dvidešimtojo šimtmečio baltųjų negrų prekybos istoriją...

A. Merkelis

Lietuvių tremtinių spauda

(Dviejų metų sukakties proga)

Šių metų vasarą sukako dvieji metai, kai gimė lietuvių tremtinių spauda. Spaudos gyvenime tai, palyginti, neilgas amžius. Tačiau musų tremties gyvenimo sunkiose sąlygose tai labai svarbus ir reikšmingas įvykis.

Lietuvių tremtinių spauda, tarpdama sunkiausiose sąlygose, parodė nepaparstą savo gajumą. Iš visų musų kulturinio gyvenimo šakų periodinė spauda pati gyviausia, gajausia ir stipriausia. Ji per dvejus metus padarė didelę pažangą ir tą pažangą ji tebedaro toliau. Gausioje musų spaudoje atsispinti musų vargai, lukesčiai ir viltys. Joje sužymėtos visos musų pastangos, kulturiniai žygiai ir laimėjimai.

Kai 1944 m. vasarą dešimtis tukstančių lietuvių žiauraus likimo buvo bloškiami iš savo tėvynės į Vakarus, niekas iš jų nežinojo, kiek ilgai teks jiems vergauti nacinėje Vokietijoje. Visų jų didžiausias troškimas buvo nuo bado, nacių žiaurumų ir bombų išlikti gyviems, kuo greičiau sulaukti nacionalsocialistinės Vokietijos subirėjimo ir Vakarų demokratijų globoje pradėti naują, šviesų laisvės vilčių teikiantį gyvenimą.

Nacinėje Vokietijoje lietuviams bet koks kulturinis veikimas buvo neįmanomas. Vokiečiai stengės viską ir visus pajungti karo mašinai. Berlyne leidžiami ir smarkiai vokiečių cenzuruojami "Lietuviai" negalėjo išreikšti nei poltinių, nei kulturinių lietuvių aspiracijų.

Buvo mėginama slaptai leisti vienas kitas laikraštėlis, tačiau jie didesnių vaisių nedavė. Taip 1944 m. per Kalėdas buvo išleisti "Aidai", kurie buvo siuntinėjami ir platinami "vietoj laiško" lietuviško žodžio pasiilgusiems tautiečiams. Antrasis "Aidų" numeris buvo išleistas 1945 m. vasario 16 dienos proga. Tačiau jis atkreipė gestapo dėmesį, leidėjas atsidurė pas tardytoją ir "Aidai" turėjo nutilti.

Maždaug tuo pačiu metu, 1945 m. Kalėdų išvakarėse, Austrijoje, Salzburgo mieste gimė ir "Tėvynėn". Svetur atsidurę lietuviai ilgėjosi tėvynės. Kas gi svetur gyvenančiam išsiilgtą tėvynę labiau gali priminti negu spausdintas lietuviškas žodis, bylojąs jam apie tėvynę. Tad 1944 m. per Kučias bureliui Salzburgo lietuvių ir kilo sumanymas leisti "Tėvynėn", kada eglutės žvakių mirgėjimo visų kučių stalo dalyvių veiduose ir širdyse buvo įrašytas tas vienas žodis ir vienintelis troškimas. Rimties minutėje paskelbtasis šukis "Tėvynėn!" liko motto visiems ateinantiems metams — sunkiems išeivio metams. O dvylikos puslapių laikraštėlis, išėjęs pirmuoju numeriu tą patį vakarą, neliko vien gražus prisiminimas. Mažas, bet pasiryžęs jaunųjų rašytojų kolektyvas leido jį ir toliau. Žinoma, sąlygos buvo nedėkingos, pats spausdinimas buvo įmanomas tik per oro pavojus, nes tik tuo metu buvo galima vokišku šriftu mašinėlę išsinuomoti. Maža to; spausdinamas buvo dešimty egzempliorių, išsiunčiamų į didesnius lietuvių susiburimo centrus Austrijoje ir Vokietijoje, prašant laikraštėlį perskaičius, siųsti toliau. Iliustracijos kiekvienam numeriui buvo atskirai daromos. Ketvirtąjį numerį beleidžiant suuodė gestapas, ir "Tėvynė!" daugiau pasirodyti nebegalėjo.

Be abejo, buvo ir daugiau mėginimų tokius laikraštėlius leisti. Tačiau jų tebudavo išleidžiama vos vienas kitas numeris. Gestapas juos greit sulikviduodavo. Visi tie laikraštėliai šiandien musų turėtų buti suregistruoti ir paskelbti. Tai svarbu musų tremties spaudos istorijai. Jie rodo, kad ir žiausiausia priespauda nepajėgia užgniaužti musų laisvosios spaudos, kad ji ir sunkiausiose sąlygose tarpsta.

1945-siais metais

Nacių vergijoje daugumas musų tegyveno tik ta diena. Objektyvių žinių, kas dedasi plačiajame pasaulyje, tebuvo galima gauti iš Londono ar kitų Vakarų Sąjungininkų radio stočių, kurių klausymas buvo griežtai draudžiamas ir mirtimi baudžiamas. Kam iš lietuvių buvo prieinamas radio priimtuvas, tas bandė tų draudžiamų ir baudžiamų žinių klausyti ir jomis su kitais pasidalyti.

Vokiečių spauda ir radio žiniomis buvo nepasitikima. Pagaliau, retai kam iš lietuvių ir tas naciškas propagandos drumstas žinių šaltinis tebuvo prieinamas. Fabrikuose dirbą ir svetimšaliams skirtuose lageriuose gyveną lietuviai nuo pasaulio buvo atskirti. Tą sieną griovė 1945 metų pavasarį iš Vakarų artėjanti sąjungininkų kariuomenė.

Kur Vakarų sąjungininkų kariuomenė lietuvius išvaduodavo iš nacių vergijos, ten lietuviai burdavosi ir tą pat dieną stengdavos užmegsti radio ryšį su pasauliu. Vienas ar net ir keli nuolat klausydavo radio ir per dieną po kelius syk pranešdavo susirinkusiems svarbesniąsias žinias. Ten, kur budavo daugiau lietuvių, svarbesnės radio žinios budavo ranka ar mašinėle surašomos ir iškabinamos visiems pasiskaityti. Tai buvo lietuvių tremtinių spaudos užuomazga.

(Bus daugiau)

Busimo karo fantazija

(Tąsa iš praeito Tėv. num.)

Veikia krašto viduje

Rugpiučio 1 d. gautas labiausiai aliarmuojantis pranešimas — smulkmenos apie rusų puolimo planą. Amerika turi buti susprogdinta iš vidaus. Grand Central Terminal bus padėtas lagaminas, Pennsylvanijos stoty iš prekinio vagono bus išridinta didelė dėžė, o Radio City vienos įstaigos spintoje gulės kartoninė dėžutė. Į kiekvieną jų bus įdėta plutono gabaliukų. Jei tuos gabaliukus sudėtume į vieną, jie sudarytų mažo dynio dydžio sunkaus metalo gabalą. Tapę atominėm bombom, tie gabaliukai paverstų Manhataną akmenine urna 2 mil. žmonių pelenams. Pagal planą panašiai turėtų atsitikti su Detroitu, Eattle, Pitsburgu, Clevelandu, Filadelfija, Bostonu, St. Louis, Chicago, Youngstownu ir kitais Amerikos didmiesčiais. Tai turėtų įvykti vienu metu, ir po to iš JAV maža kas butų belikę. Bet kokios represijos tereikštų tiek, kiek mirusiojo paskutinieji muskulų trukčiojimai.

Kai vyriausias kariuomenės štabas patikrino tų žinių autentiškumą, jis paragino prezidentą ryžtis baisam žygiui. Aišku, jis įsakė tuojaus pradėti trisdešimtojo plano vykdymą.

Žinoma, pasaulis nujautė, kad karas turės vieną dieną prasidėti, tačiau, kadangi kongresas neposėdžiavo ir prezidentas nesušaukė specialios sesijos, nei Amerikos visuomenė, nei Sovietų maršalai nesuvokė, kad pavojus taip arti.

Karas iš tikrųjų buvo laimėtas pačią pirmąją dieną. Rugpiučio 6 d. laikraščių puslapiuose nebuvo vietos visiems svarbiems laimėjimams paminėti. Mes sugriovėme Maskvą ir Leningradą, Dnepropetrovską ir Odesą, Minską ir Pinską, Omską ir Tomską. Bet pirmoji ir visų svarbiausia naujiena buvo nušlavimas nuo žemės paviršiaus Uralo atomo skaldymo laboratorijos.

Po šešių mėnesių nuo to įvykio pasidavė paskutinis Sovietų armijos vadas. Apskritai imant, tai buvo trumpiausias ir sekmingiausias preventyvinis karas.

SLA Reikalai ir Veikla

Kristyna Grinienė ir Sunus Liutas Įstojo į SLA 260 Kuopą

Chicago, Ill. — Lapkričio 2 dieną SLA 260 kuopa laikė savo reguliarį mėnesinį susirinkimą.

Aptarus kuopos bėgančius reikalus, kuopos pirm.-organizatorius K. Mačiukas pateikė įstojimo aplikacijas dviejų naujų narių, butent: vienintelio buvusio **Lietuvos prez. Dr. K. Griniaus žmonos Kristynos ir jų sunaus Liuto.** Susirinkimas džiugiai priėmė kaipo malonius svečius ir su nuoširdumu sutiko priimti į SLA narių eiles. Sveikinam mieluosius svečius, neseniai atvykusius iš pavergtos Lietuvos ir vargingųjų išvietintų lietuvių tarpo.

Prašome į musų Amerikos lietuvių laisvą, demokratišką respubliką, butent Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Čia nėra diktaturos, čia mes esame laisvi, laisvai veikiam apšvietos, kulturos ir lietuvybės darbus. Tikime, kad jųs pastodami musų laisvos "Respublikos Piliečiais" padėsite mums dirbti jau 60 metų musų į adėtus darbus, bet dar toli gražu daug tų taip malonių, gražių darbų yra nebaigta. Prašome talkos!

Nuo pradžios konversijos—pertvarkymo darbo, net iki šio laiko kuopos susirinkimai ir visa darbuotė buvo trukdoma per tulus nesukalbamus narius. Jie piktai puolė kuopos valdybą, pikžodžiaudami ir niekindami tik todel, kad kuopos valdyba tiksliai aiškino nariams konversijos uždavinius ir tikslus. Dabar rodosi jau tas visas nemalonumas baigta ir tikimės gražaus ir nuoširdaus bendradarbiavimo SLA labui.

K. Liutkus, koresp.

Iš SLA Šešto Apskričio Parengimo

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje šešto apskričio parengimas įvyko lapkrčio 2 dieną, Dariaus-Girėno Legiono patalpose, buvo tikrai sekmingas, nes jame dalyvavo daug SLA senų veikėjų-veteranų, kurie per daug metų su pasišventimu organizacijai dirbo. Programas prasidėjo 4 valandą po pietų ir tęsėsi iki 7 valandai vakare.

Viso programo detaliai neminėsiu, palieku tai padaryti geresniems rašytojams, o aš tik pora punktų pažymėsiu. Buvo pagerbimas karo veteranų, kurie buvo iššaukti vardais, kurių pasirodė ne tiek, kiek buvo tikėtasi. Jiems buvo skirtos 3 eilės sėdinių, bet ne visos jos buvo užpildytos, nes ne visi kviestieji atsilankė.

Ilgamečiai kuopų darbuotojai-veteranai pripratę prie disciplinos, todel jie skaitlingai pasirodė parengime, kurių kiekvienas už savo daugelio metų sunkų darbą SLA labui gavo auksinę spilką ir diplomą su Pildomosios Tarybos parašais ir reikšmingais žodžiais.

Antraštė angliškai ir lietuviškai parašyta. Ženklas SLA. Toliau rašoma:

"Kaipo užsitarnavęs Veikėjas, nuoširdžiai ir pasišventusiai per ilgą eilę metų dirbęs Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir jo narių gerovei.

"Šis užsitarnavusiam Veikėjui suteikimas Susivienijimo padėkos ir pagarbos tegul sustiprina Jo jėgas ir pasirižimą toliau dirbti Susivienijimo ir jo narių gerovei ir tegul paskatina jaunosios kartos veikėjus eiti užsitarnavusių veikėjų pramintais takais Susivienijimo ugdymui ir lietuvių tautai šviesios ateities užtikrinimui.

"Susivienijimo Lietuvių Amerikoje suteiktą čia pažymėtam užsitarnavusiam Veikėjui pagerbimą liudijame savo parašais ir Susivienijimo žyme šią lapkričio 2 dieną, 1947 metois".

Kaip aš, taip ir visi kiti senosios kartos draugai esame patenkinti ta dovana ir ilgų metų musų darbo įvertinimu. Jaunoji karta, vartydama S. L. A. istorijos lapus, paseks musų pėdomis, o musų Susivienijimas augs ir bujos.

D.

SLA Ketvirto Apskričio Metinis Suvažiavimas

SLA ketvirto apskričio metinis suvažiavimas įvyko spalių 2 dieną, 1947 m., Lietuvių Kliubo svetainėje, Hartford, Conn.

Suvažiavimą atidarė pirm. V. Alksninis 11 val. ryte. Sutvarkyti įnešimus ir mandatus paskyrė J. Sekį ir J. Marčiulionį. Prisegioti atstovams ženklelius paskyrė M. Zorskiutę ir V. T. Bartulienę.

Kol mandatus komisija patikrino, pirmininkas pakvietė B. Vedeikį pakalbėti. Brolis Vedeikis kalbėjo apie organizacijos reikalus. Jo kalba buvo aiški ir delegatams patiko.

Į suvažiavimą pribuvo 23 atstovai nuo 6 kuopų.

Apskričio valdybos raportai priimti.

Buvo plačiai apkalbėta kaip surasti budus del surengimo vakarinių bei vasarinių mokslo kursų jaunimui, kooperuojant su SLA Centru. Tam reikalui paskirta $200.00. Reikalas palikta apskričio valdybai.

Nutarta apskričio kuopose vesti agitaciją. Tam reikalui paskirta $100.00.

Buvo apkalbėta, kad tinkamam laike apskričio kuopos su pagalba apskričio rengtų maršrutą sveikatos atžvilgiu.

SLA Emigrantų Fondui paskirta $25.00.

BALF seimo pasveikinimui paskirta $10.00.

Iš prisiųsto raporto apskričio sekr. V. Vitkauskui paaiškėjo, kad SLA 4 apskrityje narių yra sekančiai: vyrų 490, moterų 413, vaikų 5. Kuopos turto turi $2,350.00. Suprantama, tai ne pilna skaitlinė.

Išvažiavimo-pikniko gaspadorius brolis J. Trečiokas smulkmeniškai išdavė raportą, iš kurio paaiškėjo, kad įeigų buvo $1,292.60, išmokėta $723.31, pelno liko $567.29. Taipgi brolis Trečiokas ir $20.00 dovaną 4 busų priskaitė prie išmokėjimo.

Aš nuo savęs turiu priminti, kad pirmą kartą 4 apskričio istorijoje tiek daug pelno liko, palyginant su išmokėjimais. Broli Trečiokai, ir toliau tęsk darbą SLA ir apskričio naudai, o mes tau padėsime.

Sekantis apskričio suvažiavimas įvyks New Haven, Conn.

Nauja apskričio valdyba:
Pirm. V. Alksninis,
Vice pirm. J. Marčiulionis,
Sekr. V. Vitkauskas,
Iždin. J. Trečiokas,
Iždo glob. J. Tvaronaitis ir J. Radzevičius,
Organizatoriai M. Zorskiutė ir A. Biretta.

Atsistojimu pagerbti mirusieji SLA nariai, sugiedota Lietuvos himnas, ir tokiu budu pasibaigė SLA 4 apskričio suvažiavimas.

Spaudos komisija:
Ona Pikelienė,
A. Biretta.

Detroit, Mich.

Iš SLA 352 Kp. Susirinkimo

Lapkričio 2 dieną įvyko S. L. A. 352 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris buvo skaitlingas nariais.

SLA Emigrantų Fondui aukų surinkta $4.20. Po $1.00 aukojo Mrs. S. Semaškienė ir Mrs. T. Overaitienė, smulkių surinkta $2.20. Parinko Mrs. T. Overaitienė.

Ligoniams Jonui Petrauskui ir Jurgiui Venslovui užgirta pašalpa. Venslovas dar serga, bet pašalpos mokėjimo laikas jau yra išsibaigęs.

Nauji ligoniai. Izidorius Sturonas, Albina Ambrose turėjo sunkią operaciją, Rose Bilaitis taipgi turėjo sunkią operaciją, Helen Zareika ir Anna Seskosky.

Atydai SLA 352 Kuopos Nariams

Kaip jau buvo žinoma, kad musų kuopa rengė metinį parengimą. D. Armono svetainė buvo paimta lapkričio 22 dienai, bet pasirodė, kad Detroit Lietuvių Balso Radio rengia metinį koncertą tą pačią dieną, buvusioje Lietuvių svetainėje. Kadangi musų kuopos nariai didžiumoje yra minėto radio nariais bei rėmėjais, tai musų kuopos parengimas įvyks vieną savaitę vėliau, t. y. lapkričio 29 dieną, 7 val. vakare, D. Armono svetainėje, 2384 — 24-th Street. Įžanga tik 50c. Komisija kviečia narius dalyvauti minėtame parengime ir praleisti keletą valandų laiko linksmai: pasikalbėsim, palašim kortom ir pasišoksim, taipgi bus gėrimų ir užkandžių.

Taipgi komisija kviečia musų bendradarbę ir kaimynką SLA 200 kuopą atsilankyti pas mus paviešėti ir arčiau susipažinti bei pasidalinti mintimis bėgančiais šių dienų reikalais.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 7 dieną, 1 val. po pietų, toje pačioje vietoje. Šiame susirinkime bus nominuojami kandidatai į S. L. A. Pildomąją Tarybą ir rinkimas kuopos valdybos 1948 metams. Taigi nariai yra kviečiami atsilankyti skaitlingai.

J. Overaitis, koresp.

Rockford, Ill.

Iš SLA 77 Kp. Susirinkimo

SLA 77 kuopos susirinkimas įvyko lapkričio 2 dieną. Atidarius susirinkimą pranešta liudna žinia, kad iš musų tarpo išsiskyrė musų gera narė sesuo Ona Grigalevičienė. Mirė spalių 13 dieną, palaidota spalių 17 dieną. Visi nariai atsistojimu pagerbė velionę Oną Grigalevičienę.

Iš ligonių raportų paaiškėjo, kad musų ilgametis darbuotojas iždin. brolis Jonas Usas turėjo akių operaciją. Iš ligonbučio jau išėjo, bet kokios bus pasekmės — dar nežinia, nes jau 6 savaitės praėjo, bet dar negali matyti, vienok daktaras tvirtina, kad regėjimą atgaus. Antras ligonis yra sesuo Jankienė, kuriai padaryta operacija Chicagoje, kurią prižiuri jos sesuo. Abiems ligoniams linkime greito pasveikimo.

Parengimų komisija pranešė, kad turi sunkumo gauti tinkamą svetainę del parengimų ir todel nieko negalima veikti. Kuopa jau seniai turi scenos veikalą, bet negalima gauti svetainės, tai vis atidėliojama. Taip pat yra ir su S. L. A. 60 jubiliejum, kuris butinai turi buti tinkamai atžymėtas, bet del negavimo svetainės vis atidėliojama. Pagaliau šiame susirinkime nutarta rengti, jeigu negausime didesnės svetainės, tai šioje svetainukėje. Parengimų komisija dėjo pastangas gauti Labor Tampel, bet negauna, tai dabar 60 metų jubiliejaus paminėjimas įvyks Kulburos Kliubo svetainėje, kur laikomi susirinkimai, 1108 S. Main Street. Rengiamės duoti gerus pietus, gerą programą, tikimės gauti iš Chicagos meniškų jėgų. Taipgi užkviesti SLA Pild. Tarybos nariai, kurie pasakys atitinkamas kalbas. Visų prašome įsigyti bankieto bilietus iš anksto.

Į susirinkimą atsilankė svetys, tik ką iš Vokietijos atvykęs kaipo DP su moteria Jonas Kutra, kuris buvo perstatytas ir paprašytas pasakyti keletą žodžių. Ponas Kutra padėkojęs ir pasveikinęs pareiškė, kad jis pirmų išpudžių bei išvadų nedarys, tik pareiškė, kad čia visko pilna ir nesigailėjo mums komplimentų, kad mes gražiai kalbame lietuviškai ir prigulime prie tokios garbingos organizacijos kaip SLA, kurion ir pasistengs įstoti. Toliau jis papasakojo apie tremtinių buklę Vokietijoje ir kitose šalyse.

Ponui Kutrai rengiamos prakalbos sekantį mėnesį, laikas ir vieta bus pranešta vėliau. P-as Kutra tuo tarpu dirba krautuvėje, bet tai ne jo srities darbas. Jis deda pastangas gauti darbą kolegijoje, nes jis liuosai kalba 8 kalbas. Ponia Kutrienė dirba National Lock Co. ir tuo darbu patenkinta.

Pius G. Aleksynas.

Chelsea, Mass.

Iš SLA 53 Kuopos Veiklos

SLA 53 kuopos susirinkimas įvyko lapkričio 5 dieną, Labor Lyceum svetainėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkas A. Šleivis. S. Budvitis perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris vienbalsiai priimtas. Fin. sekr. E. Keslerienė pranešė, kad visi nariai randasi gerame stovyje. Ligonių nesiranda.

Buvo skaitytas padėkos laiškas nuo musų iždin. ponios M. Račkauskienės už gėles, gautas nuo kuopos jai bunant ligoninėje. Dabar musų gerb. iždininkė pasveiko ir vėl dirba su mumis.

Buvo skaityta ir priimta sumanymai SLA antro apskričio suvažiavimui.

Nutarta p. J. Gailiaus naujos vietos atidarymo proga pasiųsti gyvų gėlių, nes ponų Gailių visa šeima yra geri kuopos nariai, o p. Gailius yra vietinis gėrimų užeigos savininkas musų mieste, todel jis užsipelno musų paramos.

Prie SLA prisirašė panelė Alena Grigiutė, garsaus boliniko Jhony Grigo sesutė. Jis dabar lošia su Boston Yanks.

Nutarta rengti šurum-burum lapkričio 29 dieną, Labor Lyceum svetainėje. Pradžia 7 val. vakare. Bus gera orkestra, gardųs užkandžiai ir gėrimai.

Kuopa kviečia narius ir svečius atsilankyti ir smagiai vakarą praleisti.

Nutarta išsiuntinėti nariams atvirutes, pranešant, kad sekančiame kuopos susirinkime bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir rinkimas kuopos valdybos sekantiems metams.

Visi nariai malonėkite dalyvauti susirinkime, nes rodos bus užkandžių ir kito ko, bet dabar nesakysiu.

Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA, o jie už tai bus jums dėkingi ateityje.

F. Kesler.

New Britain, Conn.

Susirgo P. Montville, SLA 34 Kp. Narys

Sunkiai susirgo P. Montville, SLA 34 kuopos narys ir tos kuopos pirmininkas, nuoširdus vietos veikėjas, vietinės Sandaros kuopos iždininkas. Spalių 25 dieną tapo išvežtas į Boston, Mass. Spalių 30 dieną Naujosios Anglijos Babtistų ligoninėje, Roxbury, Mass., padaryta sunki ir pavojinga operacija. Teko sužinoti, kad operacija pavyko ir ligonis turi gerą upą. Su juo randasi ir jo moteris Emilija ir giminaitė slaugė Miss Ruth, kad pridaboti ir teikti ligoniui visokį reikalingą patarnavimą.

P. Montville yra gerai žinomas vietos biznierius ir per 33 metus vietos gyventojas ir nuoširdus veikėjas ir jauslus lietuvių ir lietuvių tautos darbuotojas.

Linkėtina P. Montville greitai pasveikti ir vėl stoti į priprastas gyvenimo vėžes ir vėl darbuotis savo šeimos ir lietuvybės labui.

A. J. V.

Springfield, Ill.

Iš SLA 158 Kp. Susirinkimo

SLA 158 kuopos susirinkimas įvyko lapkričio 2 dieną, 2 valandą po pietų, 213½ So. 4-th Street. Susirinkimą atidarė pirm. J. Latonis. Buvo peršaukta 158 kuopos valdyba, kuri visa radosi susirinkime, išskyrus užrašų sekretorių p. Stankevičių. Po tam buvo perskaitytas praeito susirinkimo protokolas per finansų sekretorių P. Rauktį, kuris vienbalsiai priimtas.

Komisijos raportas kaslink BALF 84 skyriaus veikimo. Komisija paaiškino, kad drabužiai, kurie buvo surinkti, pasiųsti lietuviams tremtiniams, kurie randasi Vokietijoje DP camp. Buvo gauta 3 laiškai iš tremtinių, dėkojant už gautus drabužius. Raportas vienbalsiai priimtas.

Buvo atsilankę 3 svečiai iš SLA 275 kuopos: V. Černauskas, S. Yenarauskas ir P. Pečiokas. Jie kvietė SLA 158 kuopą prisidėti prie bendro parengimo rodymui paveikslų iš Lietuvos, kuriuos rodo Motuzai. SLA 158 kuopa prie to darbo prisidėjo ir išrinko į komisiją J. Latonį ir K. M. Račaitį. Svečiams ištarta ačiu. Komisija greitai ėmėse darbo ir jau gavo svetainę po No. 411½ So. 5-th St., Lincoln Club, Springfield, Ill. Parengimas įvyks lapkričio 18 dieną. Tikietai dar negatavi, todel negalima pranešti jų kainą. Kaip greit jie bus gatavi, juos galėsite gauti pas rengimo komiją ir pas SLA 275 ir 158 kuopas ir Chicagos Lietuvių D. valdybos narius. Pelnas skiriamas tremtiniams, todel Springfieldo ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės malonėkite pakalbinti kitų tautų žmones, tegul ir jie pamato musų brangią tėvynę Lietuvą, kur musų broliai lietuviai priversti turėjo bėgti palikę viską ką tiktai turėjo. Taigi rengimo komisija kviečia visus atsilankyti į parengimą, pamatyti Lietuvą paveiksluose ir paremti vargstančius lietuvius įvairiuose Europos kraštuose.

Išrinktas atstovas į knygyno posėdį, kuris buvo lapkričio 16 dieną. Atstovu išrinktas A. Krasauskas.

Pastebėta visiems SLA 158 kuopos nariams, kad sekančiame susirinkime, kuris įvyks gruodžio 7 dieną, bus nominuojami kandidatai į S. L. A. Pildomąją Tarybą ir rinkimai SLA 158 kuopos valdybos 1948 metams. Visi nariai ir narės atsilankykite į šį metinį susirinkimą ir atsiveskite po naują narį prirašyti prie kuopos. Taipgi nutarta, kad sekretorius pasiųstų atvirutes tiems nariams, kurie nebuvo šiame susirinkime, o jeigu jie gavę atvirutę neatsilankys į susirinkimą, tai bus baudžiami pagal SLA konstitucijos patvarkymą.

Ligonių lankytojų raportas priimtas. Finansų sekretoriaus finansinis raportas išduotas ir priimtas. Po šių raportų susirinkimas baigėsi.

K. M. Račaitis,
SLA 158 kp. koresp.

PAIEŠKOJIMAI

Kaluškevičienė-Burinskaitė Veronika, iš Seinų apskr.

Ketvirtis Juozas, iš Kamajų vals., Rokiškio apskr.

Kniukštaitė Paulina, gyv. Chicagoje.

Križauskienė, iš Radviliškio, Šiaulių apskr., gyv. Chicagoje.

Kvietinskienė-Norkytė Liucija, iš Vilkaviškio apskr., ir sunus Butvydas ir Domininkas.

Malinauskas-Augustinavičius Jurgis, iš Šiaulių, ir sunus Jurgis.

Marsalskienė Ieva: vyras turi saliuną Worcester, Mass.

Mikoliunas, šeima mirusio Kazimiero Mikoliuno, žmona Ona, kilusi iš Šeduvos apylinkės, Panevėžio apskr., du sunųs ir duktė. Vienas sunus spėjamai dirba siuvyklose Brooklyne.

Mileris Antanas, iš Raudonės vals., Raseinių apskr.

Misiunaitė-Žalkovsky Ona, iš Smilgių vals., Panevėžio apskr.

More-Kniukštaitė Paulina, gyv. Chicagoje.

Pečkis Petras ir Vincas, iš Gudelių vals.

Siedleckas Antanas, Vaclovas ir Vladislovas, iš Ukmergės apskr., gyv. New Yorke.

Skinbirauskas Juozas, iš Kauno, ir šeima.

Stasevičius Jonas, iš Šeduvos val., Panevėžio apskr.

Šimkunas Petras, iš Salako val., gyv. New Yorke ar Chicagoje.

Švetkauskienė-Vaitkevičiutė, iš Miroslavo-Slabados vals.

Valangevičius Jonas ir žmona Liaudanskaitė, gyv. Brooklyne.

Valatka Benadas ir jo seserys, iš Čekiškės vals., gyv. Illinois valst.

Varnagirienė Magdalena.

Vasiliauskienė, našlė Baltraus Vasiliausko, kilusio iš Naumiesčio, Šakių apskr., ir du sunųs, gyv. Pittsburghe, vienas sunus vardu Viktoras.

Ziatkus Juozas, iš Rokiškio apskričio, turi sunų Alfonsą.

Žalkovsky-Misiunaitė Ona, iš Smilgių vals., Panevėžio apskr.

Adeikis Petras, iš Gruzdžių vals., Šiaulių apskr., gyv. Wocester, Mass.

tanas su šeima, iš Raudondvario vals., Kauno apskr., gyv. apie Clevelandą ar Pittsburghą.

Anulis Vladas, iš Ariogalos-Betygalos vals.

Arkušauskienė-Seniunaitė Agota, iš Lekešių vals., gyvas Jonas ir vaikai Agota, Vladas, Zigmas, gyv. Pittsburghe.

Bainauskienė-Cvirkaitė Ona, iš Veliuonos vals., Kauno apskr., gyv. New Yorke.

Bajorunaitė Anelė, iš Biržų aps., gyv. Chicagoje, ištekėjusi.

Basilienė Ona, iš Virbalio, gyveno New Yorke, vėliau ukyje prie New Yorko.

Bišys Juozas, iš Karaliunų kaimo, Jonavos vals.

Blauzdžiunas Jokubas, ir sunus Kazys, iš Vilkaviškio apskr.

Bliuvaitė-Jankauskienė Ona.

Bobinaitė-Kareivienė Magdė, antro vyro pavardė nežinoma, rodos gyv. Shenandoah.

Bubelienė-Petrikaitė Magdalena, iš Sedos vals., Mažeikių apskr.

Budrevičius Jurgis, iš Skriaudžių parap., Mariampolės apskr., gyv. Pittsburghe.

Butkaitė Uršulė, iš Viekšnių val., Mažeikių apskr.

Cvirkaitė-Bainauskienė Ona, iš Veliuonos vals., Kauno apskr., gyv. New Yorke.

Dastikas Jonas, iš Kruonio vals., Kauno apskr.

Deškevičius Baltrus, iš Aukšt. Panemunės.

Deveikis Zigmantas, gyvenęs Chicagoje, 159 Elizabeth Street.

Didelis Antanas, iš Obelių vals., Rokiškio apskr.

Didžbaliutė-Stankus Agota, ir vyras Jonas Stankus, gyv. prie Pittsburgho.

Dongveckas Kazimieras, Povilas, Paulina, Pranciška ir Stefanija, vaikai Kazimiero ir Kotrynos, gimę Amerikoje.

Gailius Jonas ir Leonas, iš Ylakių vals., Mažeikių apskr.

Gaidzis Joseph ir seserys Genowefa ir Stanislawa, gimęs Amerikoje, lankėsi Vilniuje. Joseph kariuomenėje, seserys gal ištekėjusios, gyv. Brooklyne.

Glatkauskas Cezaris, iš Varnių vals.

Goberytė-Petruškevičienė Veronika, iš Lazdijų vals., ir vyras Juozas Petruškevičius, iš Lazdijų val., Seinų apskr.

Januška Stasys, iš Veliuonos val., Kauno apskr., gyv. Pittsburghe.

Jarušaitienė-Šiulpaitė Ona, iš Viekšnių vals., Mažeikių apskr.

Jarušaitis Petras, sun. Barboros, iš Mažeikių apskr.

Jaruševičius Karolis, iš Aukštadvario vals., Trakų apskr.

Jasiukaitis Pranciškus, ir įpėdiniai, rodos gyv. Clevelande.

Kačiukienė Antanina, gyv. Chicagoje.

Kareivienė-Bobinaitė Magdė, antro vyro pavardė nežinoma, rodos Shenandoah.

Kazokaitis Antanas, gimęs Amerikoje, sun. Antano.

Kemzura Juozas, ir sunųs Adolfas ir Zenonas.

Kemzura Pranas, iš Betygalos vals., gyv. Los Angeles ar San Francisco.

Kvedaravičius Andrius ir Juozas, iš Skriaudžių parap., Mariampolės apskr., turėjo saliuną.

Masaitienė-Kižytė Veronika.

Mekšraitis Viktoras, iš Vilkaviškio apskr., gyv. New Yorke.

Migevičius Juozas.

Mondginas Kazys, iš Jonavos.

Motiejunas Adolfas, Juozas ir Vincas ir jų seserys Motiejunaitės, Antosė ir Paulina, ištekėjusios.

Ožukauskaitė-Rakauskaitė Veronika, iš Vilkijos vals., Kauno aps.

Pasvenskas Juozas ir sunus Vytautas, iš Rudaminos vals., Seinų apskr., gyv. gal Bostone.

Petruškevičienė-Goberytė Veronika, iš Lazdijų vals., ir vyras Juozas Petruškevičius, Lazdijų vals., Seinų apskr.

Prankienė-Žukauskaitė Ona, iš Biržų apskr., ir vyras Antanas Pranka, iš Panevežio apskr., gyv. Philadelphijoje.

Račiukaitis Vincas, sunus Antano, iš Lekešių vals., Šakių apskr., gyv. Ohio valst.

Rakauskaitė-Ožukauskaitė Veronika, iš Vilkijos vals., Kauno aps.

Rašinskas Balys, iš Vilkijos aps., gyv. Kankakee, Ill.

Rauba Bronius, iš Šiaulių apskr., gyv. Bostone.

Ročkaitė Ona, iš Veliuonos vals., Kauno apskr.

Rušas Stanislovas Antanas, gyv. Detroit.

Seniunaitė-Arkušauskienė Agota, iš Lekešių vals., vyras Jonas, vaikai Agota, Vladas, Zigmas, gyv. Pittsburghe.

Skutulas Jonas ir Skutulas Pranciškus, kilę iš Šulpetirų kaimo, Ylakių vals., Mažeikių apskr.

Stankus-Didžbaliutė Agota, ir vyras Jonas Stankus, gyv. prie Pittsburgho.

Staškevičius Mykolas ir Stasys, iš Šiaulių apskr., gyv. Bostone.

Strolia Juozas ir Jurgis, broliai Onos Karosienės, gyv. Chicagoje.

Uckevičienė Viktorija, gyv. Chicago, Ill.

Valinčius Juozas ir Mikas, iš Jonavos vals.

Valiukas Antanas, gim. Amerikoje, gyvenęs Trakų apskr., Philadelphijoje, vėliau gal. Chicagoje.

Verbickas Stasys, iš Žąslių vals., Trakų apskr., gyv. Bostone.

Visockaitė Ona, d. Simono, iš Kauno apskr.

Vyniautas Juozapas, iš Sedos vals., Mažeikių apskr.

Vyskupaitis Valerinas, gyv. Chicagoje, iš Vaškų vals., Šiaulių aps.

Žukauskaitė-Prankienė Ona, iš Biržų apsėr., ir vyras Antanas Pranka, iš Panevėžio apskr., gyv. Philadelphijoje.

Adomavičius, iš Pernaravos vals., Kedainių apskr.

Agadrodovienė-Minderytė Marija, iš Pabaisko, Ukmergės apskr.

Alšauskas Antanas,! iš Plungės vals., Telšių apskr., St. Louis, Mossouri.

Andriulis Pranciškus, ir duktė Ona, Waterbury, Conn.

Andriuškevičius (Andriuškevičiai), broliai ir giminaičiai Juozo Andriuškevičiaus, iš Rokiškio apskr.

Andriuškienė Valerija, Philadelphijoje.

Babinskas Antanas, gyv. Chicagoje.

Bagirskas Juozas, iš Mariampolės apskr.

Balčiunaitė Valerija, ištekėjusi, iš Lygunų vals., Šiaulių apskr.

Balčiunas Feliksas, Ignacas, ir Simonas, iš Joniškių vals., Šiaulių apskr., gyv. Chicagoje.

Balnytė, ištekėjusi, iš Naumiesčio vals., Tauragės apskr., sesuo Rozalijos Paulauskienės, gyv. Philadelphijoje.

Consulate General of Lithuania,
41 West 82-nd Street,
New York 24, N. Y.

Amerikos Lietuvių Veikla

Brooklyn, N. Y.

SLA 38 Kuopos Metinis Bankietas

Lapkričio 15 d. vakare, Lietuvių Piliečių Kliube, Brooklyne, įvyko SLA 38 kuopos metinsi bankietas, kuriame dalyvavo skaitlinga minia kuopos narių ir jų draugų. Visi buvo maloniai priimti ir tinkamai pavaišinti. Buvo kalbų programas, kuriam vadovavo kuopos pirmininkas p. J. Aymanas. Kalbas pasakė visa eilė kuopos veikėjų ir svečių.

Koresp.

Oldtimerių Bankietas

Lapkričio 16 d. vakare Lietuvių Atletų Kliube įvyko vadinamas kliubo rengiamas Oldtimerių bankietas. Publikos buvo tiek, kiek galėjo sutilpti visuose kliubo kambariuose. Kliubiečiai visus šauniai pavaišino valgiais ir gėrimais. **Rep.**

New York, N. Y.

Atvyko Vienuolika Lietuvių iš Europos

Spalių 27 d. atplaukusiu Ernie Pyle laivu atvyko vienuolika lietuvių, kurių vienas J. A. V. pilietis, iš Lenkijos ir dešimts su imigracijos vizomis. Atvykusieji išsiskirstė pas gimines bei pažįstamus:

Marijona Eidukaitienė atvyko ir apsistojo pas sunų Praną Eidukaitį: 185 Chestnut Street, Brooklyn, N. Y.

Valdemaras ir Iraida Grupiljonai su sunum Jurgiu apsistojo pas gimines: 473 Spring Street, West Bridgewater, Mass.

Stasys Juška apsistojo pas gimines: 10921 S. State St., Chicago, Ill.

Adolfina Mališauskienė, apsistojo pas sunų: 2102 W. 71 Street, Chicago, Ill.

Vincas Mickus, Jungt. Amerikos Valst. pilietis, apsistojo pas Vaclovą Draugelį, 1720 S. Orianna Street, Philadelphia 48, Pa. Karo audrų iš Lietuvos nublokštas į Lenkiją, kame lenkų policija norėjo jam primesti bolševikų pilietybę ir išduoti bolševikams. Tik JAV amsasados Varšavoje intervencijos dėka jis buvo išgelbėtas.

Mykolas ir Elena Naujokaičiai su sunum Antanu ir dukra Marija išvyko pas brolį dr. Naujokaitį: 586 N. Main St., Pomona, Cal.

Tarpe atvykusiųjų yra ir Vilniaus universiteto studentė Janina Banukewicz, Vilniuje gyvenusi iki 1946 metų galo, puikiai kalbanti lietuviškai ir pažįstanti daug Vilniaus lietuvių. 1946 metais bolševikų buvo kalinta Vilniuje kartu su eile lietuvių visuomenininkų.

Atvykusius be giminių ir draugų pasitiko Lietuvos gen. konsulato attache A. Simutis.

L. G. K.

Atvyko 32 Lietuviai Tremtiniai

Lapkričio 10 d. laivu Marine Flasher iš Vokietijos atvyko 32 lietuviai tremtiniai pas gimines bei pažįstamus:

Jurgis Augustaitis laikinai apsistojo New Yorko apylinkėje.

Dr. Jonas Bakšys apsistojo pas anksčiau atvykusią žmoną: 4240 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Pranas Birgilas, JAV pilietis, išvyko į Chicagą, kame jis yra gimęs ir kame tikisi susirasti giminių.

Paulina ir Stepas Karveliai apsistojo 1915 Broadway, E. Chicago, Ill.

Pranas Masiulionis apsistojo: 2393 Niagara Street, Buffalo, N. Y.

Dr. Antanas Milaknis su žmona Halina ir dukta Vitalija apsistojo: 3513 N. Cicero Ave., Chicago, Ill.

Vytautas ir Aldona Mošinskiai apsistojo: 3016 S. 79 St., Philadelphia, Pa.

Kazys ir Ona Pareigiai su dukra Danute apsistojo: 46 Arthur Street, Brooklyn, N. Y.

Joana Paulikaitienė apsistojo: 208-30 Hollis Avenue, Queens Village, N. Y.

Antanina Švarcienė, apsistojo: 851 E. 72 Street, Cleveland, Ohio.

Antanina Švarcaitė su broliu Jonu apsistojo: 851 E. 72 Street, Cleveland, Ohio.

Stasys ir Julita Trojanai su dukta Aukse laikinai apsistojo New Yorko apylinkėje.

Steponas Samatauskas apsistojo pas anksčiau atvykusią žmoną: 314 South Ave., Fanwood, N. J.

Marė Šneideraitienė, apsistojo: 7048 S. Bishop Street, Chicago, Ill.

Bronislava Jagelienė apsistojo 107-36 — 115 St., Richmond Hill, N. Y.

Ona Jagelienė su sunum Adolfu apsistojo 107-36 — 115 St., Richmond Hill, N. Y.

Kazys Keblis, su sunum Romu apsistojo: 45-40 S. Honore Street, Chicago, Ill.

Vladas Kasinskas apsistojo: 1 Carliele Street, Cambridge, Mass.

Jonas Ralis, JAV pilietis, išvyko į Pittsburgh, Pa., kame jis yra gimęs ir kame tikisi susirasti gimines.

Benjaminas Germanas apsistojo laikinai New Yorko apylinkėje.

Marija Iljacevičiutė laikinai apsistojo New Yorko apylinkėje.

Be giminių ir draugų atvykusius pasitiko Ona Valaitienė, kuri pagelbėjo su formalumais. **L. K. G.**

Los Angeles, Cal.

LIETUVIŲ ŽINIOS

Rinkliava Del Tremtinių

Spalių 30 ir kapričio 1 dienomis Los Angeles lietuviai padarė viešą rinkliavą del tremtinių lietuvių sušelpimo. Dalyvavo apie šimtas rinkėjų. Surinkta $1,212.12. Rinkliavos komitetui vadovavo pirm. J. Uždavinys, K. Lukšys ir sekr. Bronė Starkienė.

Kalifornijos Lietuvio Koncertas

Lapkričio 16 dieną Kalifornijos Lietuvis surengė pirmą savo koncertą Los Angelyje. Programoje dalyvavo dainininkės: L. Zaikienė, ponia Ried, solistas T. Jucas, pianistas R. Mason ir San Francisco tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Liesytės.

Koncertas pasisekė gerai. Jame dalyvavo daug ir svetimtaučių.

Lietuviai Perka Naują Bažnyčią

Lapkričio 9 dieną Šv. Kazimiero lietuvių parapijos nariai susirinkime nubalsavo pirkti naują (iš svetimtaučių) bažnyčią su klebonija ir nedideliu žemės sklypu del salės. Naujoji bažnyčia randasi gražesniame distrikte, East Hollywoode. Visi Los Angeles katalikai dabar stengiasi reikiamą sumą pinigų sukelti.

Lietuviškos Filmos Los Angelyje

Lapkričio 30 d., Kalifornijos Lietuvio iniciatyva bus rodomos Motuzų-Beleckio lietuviškos filmos. Salė gauta Loyolos universitete, 1901 Venice Blvd. Tą pačią dieną įvyks Kalifornijos Lietuvio loterijos traukimas, kurio pelnas skiriamas lietuvių tremtinių Spaudos Fondan.

Gruodžio 7 dieną tos pačios filmos bus rodomos San Francisco lietuviams. Nė vienas lietuvis neturėtų praleisti šių filmų nepamatęs. **Koresp.**

New Haven, Conn.

Nepaprasta Pramoga

Šalpos 32 skyrius rengia nepaprastą pramogą lapkričio 23 d., Lietuvių parapijos svetainėje, 339 Green St. Pradžia 3:30 val. po pietų. Laiku atvykusieji galės pora valandą pakazyruoti. Kazyruojantiems bus duodama vertingos dovanos. Programe dalyvaus prieš 3 mėnesius iš Vokietijos atvykęs talentingas muzikas, pp. Bajorinų sunus 9 metų berniukas. P-nia Kazlauskienė mokina mažų mergaičių grupę lietuviškų dainų ir šokių. Dalyvaus pp. J. Kazickai, kurie prieš 9 mėnesius atvyko iš Vokietijos.

Programe bus ir kitokių pajvairinimų. Bus užkandžių ir gėrimų.

Visi vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami į šią nepaprastą pramogą atsilankyti ir paremti labdaros darbą. Įžanga tik 50 centų.

Visus kviečia —

Rengimo Komisija.

Chicago, Ill.

Dariaus-Girėno Postas Minės 15 Metų Gyvavimo Sukakti

Lapkričio 19 dieną Dariaus-Girėno Postui suėjo lygiai 15 metų nuo įsisteigimo. Šios sukakties atžymėjimui lapkričio 23 dieną rengiamas bankietas posto salėje, 4416 S. Western Avenue. Bus įdomus programas. Garbės svečiais pakviesti Illinois valstijos gub. Green, miesto majoras Kennelly, Illinois valstijos aukš. teismo teisėjas Cornalius Harrington, Amer. Legiono Illinois departamento viršininkas Douglass Getchell, visa eilė kitų žymių svečių. Meninę programo dalį išpildys buvusi Lietuvos operos artistė Sofija Adomaitienė.

Bankietui visos vietos rezervuotos, todel iš anksto užsisakykite vietas Dariaus-Girėno posto kliube, adresu 4416 S. Western Ave. Rezervacijos priimamos ir telefonu: Lafayette 8484. Tikietas į bankietą $2.00 ypatai. Visas kitas lėšas padengs postas.

Bankietas prasidės 5:30 valandą, šokiai 8:30. Į šokius įžanga veltui.

Juozas A. Mickeliunas.

Lowell, Mass.

Iš D. L. K. Vytauto Kliubo Parengimo

Šių metų spalių 25 dieną D. L. K. Vytauto Kliubas buvo surengęs iškilmingą puotą del aukų rinkėjų, kurie rinko aukas del BALF. Puota buvo viena iškilmiausių kokia kada turėta Lowellio mieste lietuvių tarpe. Buvo svečių iš kitų miestų. Vienas iš svečių buvo Adomas Biekša iš Brocktono, kuris pagyrė musų miestą už tokį darbštumą del lietuvių reikalų. Antras kalbėtojas buvo Jonas Pavelis, kuris tik prieš kelias savaites atvyko iš Vokietijos ir paaiškino koks sunkus gyvenimas likusiems lietuviams Vokietijoje. Kalbėjo D. L. K. Vytauto Kliubo pirmininkas Jonas Rusas, kurio dėka buvo surengta iškilminga puota ir už kurią užmokėta kliubo dėka. Taipgi kalbėjo BALF 66 skyriaus pirmininkas V. Paulauskas. Visų darbininkų ir svečių nuotaika buvo gera ir visi pasirįžę dar daugiau darbuotis del lietuvių labo.

Pereitą savaitę sugrįžo iš ligoninės visiems Lowellio lietuviams žinomas veikėjas Stasys Kučinskas. Kas nori gali aplankyti jį namuose. Linkime jam kogreičiausiai pasveikti ir stoti į darbą lietuvybės labui.

Spalių 27 dieną mirė Adelė Narankevičienė. Ji ilgą laiką gyveno Lowellio mieste ir užaugino lietuviškoje dvasioje savo šeimyną. Palaidota su bažnytinėmis pamaldomis.

Pranešame visiems D. L. K. Vytauto Kliubo nariams, kad metinis susirinkimas įvyks lapkričio 9 dieną, 3 val. po pietų. Prašome visų narių dalyvauti, nes bus rinkimas valdybos 1948 metams ir aptariami kiti svarbūs reikalai.

Dar yra laiko pasiųsti "Care" siuntinėlį į Vokietiją del varkstančių lietuvių kaipo Kalėdų dovaną. Tuo reikalu kreipkitės pas A. Raudeliuną, o jis duos antrašus.

Vytautas Ramanauskas.

Ansonia, Conn.

Iš Šalpos 78 Skyriaus Veiklos

Šalpos 78 skyriaus pastangomis buvo gautas leidimas rinkliavai "Tag Day", kuri įvyko spalių 18 dieną, naudai lietuviams tremtiniams šelpti. Tokiame nedideliame mieste kaip Ansonia, tai pasekmės buvo geros. Gatvėse aukų surinkta $314.72. Prie to dar prisidėjo su aukomis ir vietinės lietuvių draugijos. Aukojo: Ansonijos Lietuvių Kliubas $10, St. Anthony CMC $10, Šv. Antano draugija ir kliubas $10, Šviesos draugija $10, Marijos Vaikelių draugija $5, Šv. Onos draugija $5. Viso aukų susidaro $364.75. Visi pinigai pasiųsti centran.

Kiek šiais metais Ansonijos lietuviai sukels aukų A. L. Tarybai ir BALF, metiniame raporte bus paskelbta spaudoje. **J. K—kas,** koresp.

Detroit, Mich.

Padėka

Visiems savo prieteliams ir draugams širdingai dėkoju, kad mane prisiminė ir atlankė kada aš buvau patekus į ligoninę. Taipgi širdingai ačiu už atnešimą man gražių gėlių ir saldainių. Nors neteko ilgai buti ligoninėje — tik šešiolika dienų, bet kaipo ligonei, tai pasidarė gana ilgas ir gana nubodus laikas, kuomet prisieina klausytis visoki dejavimai ir nusiskundimai.

Taigi man buvo labai malonu, kad atsirado geraširdžių žmonių ir nepagailėjo savo brangaus laiko, o tuo suteikė man didelį malonumą ligoninėje. Taigi prašau priimti nuo manęs širdingiausią lietuvišką ačiu. **Albina Ambrose.**

New Boston, Mich.

Ona Berkas-Barkauskaitė Apsivedė su Jesse LaBo

Lapkričio 11 dieną Ona Berkas-Barkauskaitė, vietinio ukininko Motiejaus Barkausko dukrelė, apsivedė su vietinio ukininko sunum Jesse LaBo. Vestuvių pokylis buvo Davis Hall, New Boston, Michigan, 9 valandą vakare, kur buvo susirinkę giminės ir artimi jaunavedžių ir jų tėvų draugai ir geroje nuotaikoje vestuves praleido.

Tuojau po vestuvių jaunavedžiai išvažiavo į Cody Wyoming praleisti taip sakant vestuvines atostogas, o giminės ir draugai išsiskirstė į namus.

Linkiu jaunai porelei laimingo ir draugiško vedibinio gyvenimo. **Koresp.**

Kuopų Susirinkimai

West Frankfort, Ill. — SLA 311 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 14 dieną, Lietuvių Bendrovės name, 105 E. 4-th Street. Draugės ir draugai visi malonėkite ateiti į susirinkimą, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Bus rinkimas kuopos valdybos ir nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Taipgi atsiveskite naujų narių prirašyti prie S. L. A. 311 kuopos.

Antanas Radzunas, sekr.

Aliquippa, Pa. — SLA 247 kuopos metinis susirinkimas įvyks lapkričio 23 dieną, 6:30 valandą vakare, pas draugus Einikius, 1501 Green Street. Susirinkimas lapkričio 23 dieną įvyks del to, kad lapkričio 30 dieną įvyks trečio apskričio suvažiavimas Pittsburghe, todel turėsime išrinkti delegatus į apskričio suvažiavimą. Nariai ir narės kviečiami dalyvauti, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir rinkimas 247 kuopos valdybos sekantiems metams. Randasi ir kitų reikalų aptarimui. Taipgi užsimokėkite savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite naujų narių prirašyti prie SLA 247 kuopos.

J. Plečkaitis, sekr.

Parsiduoda Ukis

Parsiduoda geras ukis prie pat miesto, gražioje vietoje, gera stuba, naujos banios del galvijų ir bania del tabako. Gera žemė del daržovių ar tabako — viskas auga. Savininkas serga ir nepajėgia dirbti ukyje, todel nori parduoti. Kas norėtų pirkti, tai gali sužinoti kiek kokios žemės, kokia kaina per laiškus ir asmeniškai matyti savininką, kuris pats ukį parduoda.

Kreipkitės šiuo antrašu:

JUOZAS GIBAS,
Homested Avenue,
Greenfield, Mass.

14 šimtų 14

Įvairių juokų ir dainų knyga. Jeigu dar neskaitėte, tai reikalaukite. Kaina $1.50.

Kita maža dainų knygelė, kaina 50 centų.

Reikalaudami kreipkitės:

JUOZAS RATKUS,
901 S. W. 27-th Ave.,
Miami 35, Florida.

Del
STRĖNDIEGLIŲ
pacinančių nuo
REUMATIZMO

* Bandyk Johnson's BACK PLASTER—tai produktas specialiai padarytas sumažinti pérveriančius strėndieglio skausmus. Bandymai parodė, jis pagelbsti arti 9 iš kiekvienų 10 kentėtojų.
* **Kas jis yra:** Šis limpąs plėstras sudarytas su lengvais vaistais skatinančiais cirkuliaciją.
* **Kaip jis gelbsti jums:** Plėstras patraukia gydantį ir šildantį kraują į skaudamą vietą. Įtempti raumenys atsileidžia ir skausmas sustojā. Šildanti paduškaitė apsaugoja nuo šalčio, pagelbsti plakantiems raumenims, sumažina perveriantį skausmą.
* Johnson's BACK PLASTER išdirba Johnson & Johnson—žinomi per 60 metų puikių chirurgiškų apraišalų išdirbėjai. Visose vaistinėse.

STANLEY INSURANCE SERVICE
INCORPORATED
GENERAL INSURANCE
209 East Fayette Street, Baltimore 2, Md.
TELEFONAS: PLAZA 3700

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Iždininko Pasirašymui Lapkričio 15 Dieną, 1947 Metų

Išmokėtos pomirtinės

JUOZAS BRAZAS, 33 kp., Miners Mills, Pa., gimęs kovo 19 d., 1886 m., Raseinių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė birželio 7 d., 1925 m., mirė spalio 21 d., 1947 m. nuo arteriosclerosis. SLA 33 kuopai, Miners Mills, Pa., pomirtinės išmokėta $600.00

JONAS KAZLAUSKAS, 90 kp., Bridgeville, Pa., gimęs liepos 7 d., 1894 m., Trakų apskr., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė sausio 14 d., 1918 m., mirė lapkr. 3 d., 1947 m. širdies liga. Velionio moteriai, Magdei Kazlauskienei, pomirtinės išmokėta $1,000.00

BENEDIKTA TAMELIENĖ, 125 kp., Melrose Park, Ill., gimus birželio 3 d., 1891 m., Šiaulių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė bal. 7 d., 1929 m., mirė spalio 11 d., 1947 m. širdies liga. Velionės vyrui, Antanui Tameliui, pomirtinės išmokėta $300.00

JONAS BALIULIS, 132 kp., Seltzer, Pa., gimęs lapkr. 3 d., 1880 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugs. 15 d., 1929 m., mirė spalio 31 d., 1947 m. širdies liga. Velionio moteriai, Anelei Baliulienei, pomirtinės išmokėta $600.00

KAROLINA DAUKANT, 134 kp., Chicago, Ill., gimus bal. 20 d., 1888 m., Mazgaigalių kaime, Kauno rėd. Prie SLA prisirašė liepos 12 d., 1923 m., mirė rugp. 12 d., 1947 m. vėžio liga. Velionės vyrui, Walter Daukant, pomirtinės išmokėta $1,000.00

Viso $3,500.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $122,458.66

Išmokėtos ligoje pašalpos

J. TAMIALIS, 1 kp., Edwardsville, Pa. Sirgo 8 savaites ir 5 dienas	$39.75
J. RADVILAVIČIUS, 16 kp., Harrisburg, Ill. Sirgo 7 s. ir 2 d.	44.00
A. KENNEDY, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 1 s.	9.00
M. NICHOLS, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 13 s. ir 4 d.	77.00
J. SKUTAS, 36 kp., Chicago, Ill. Sirgo 3 s. ir 1 d.	38.00
J. ANTANAITIS, 36 kp., Chicago, Ill. Sirgo 3 s. ir 2 d.	20.00
K. PASLUOSTA, 42 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 13 s. ir 1 d.	75.50
A. KAMSICKIENĖ, 42 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 7 s. ir 1 d.	43.00
E. ZAKARAVIČIENĖ, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 3 s. ir 5 d.	46.00
P. TOTAS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 1 s.	6.00
G. JOSEPHITIS, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 1 s. ir 4 d.	10.00
O. RAMANAUSKIENĖ, 118 kp., Curits Bay, Md. Sirgo 14 s. ir 1 d.	157.00
F. RAJUNČIUS, 125 kp., Melrose Park, Ill. Sirgo 9 s.	82.00
J. STOKES, 125 kp., Melrose Park, Ill. Sirgo 2 s. ir 3 d.	30.00
Z. TANKUNIENĖ, 126 pav. kp., New York, N. Y. Sirgo 3 s.	18.00
J. JANUŠAUSKAS, 143 kp., Scranton, Pa. Sirgo 4 s.	48.00
J. VILČIAUSKAS, 158 kp., Springfield, Ill. Sirgo 4 s. ir 4 d.	56.00
K. STOČKIENĖ, 158 kp., Springfield, Ill. Sirgo 11 s. ir 4 d.	70.00
S. PETRUKONIS, 160 kp., Donora, Pa. Sirgo 2 s.	18.00
J. KOLBAS, 185 kp., E. Chicago, Ind. Sirgo 3 s. ir 1 d.	28.50
A. RAULINAITIS, 187 kp., New Philadelphia, Pa. Sirgo 5 s. ir 3 d.	33.00
J. TVARONAITIS, 207 kp., S. Manchester, Conn. Sirgo 14 s. ir 2 d.	86.00
V. GRUŽAS, 211 kp., Mahanoy City, Pa. Sirgo 24 s.	108.00
V. PETKEVIČIUS, 211 kp., Mahanoy City, Pa. Sirgo 3 s.	27.00
S. POLUSKI, 214 kp., St. Louis, Mo. Sirgo 1 s.	6.00
O. KRASINSKIENĖ, 227 kp., Des Moines, Iowa. Sirgo 7 s.	63.00
O. NEILL, 232 kp., Thomas, W. Va. Sirgo 1 s.	12.00
J. BLAŽEVIČIUS, 266 kp., Castle Shannon, Pa. Sirgo 13 s.	108.00
E. POVILAITIENĖ, 281 kp., Nanty Glo, Pa. Sirgo 7 s. ir 1 d.	43.00
L. KIMBARAUSKAS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 14 s. ir 1 d.	117.75
A. ABROMOVICH, 371 kp., Cambridge, Mass. Sirgo 1 s.	9.00
Viso	$1,528.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	$52,415.00

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

A. LALIO ŽODYNAS
Kaina 12 dol. ($12)
Su užsakymu siųskite ir pinigus
DR. D. PILKA
546 Broadway
South Boston 27, Mass.

JUOZAS STALINAS
arba
Kaip Kaukazo Razbaininkas Pasidarė Rusijos Diktatorium

Tokią brošiurą yra parašęs J. Pilipauskas, kuris pažysta Staliną nuo jo kudikystės. Čia nušviestas visas Rusijos diktatoriaus gyvenimas: kaip jis rubavojo bankus ir kaip jis žudė savo sebrus. Ne prasimanymai ar šmeižtai, bet istoriniai faktai, su datų, vietų ir vardų nurodymais.

Brošiura didelio formato, raudonais kaip kraujas viršeliais, 32 puslapiai grynų faktų, kaina tik **25 centai.** Gaunama "KELEIVIO" knygyne:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.